

**Betingelser for offentligt udbud om
havvindmøllekoncession ved Rødsand
(7. februar 2008)**

Indholdsfortegnelse

1. Den ordregivende myndighed
2. Udbudsbekendtgørelsen
3. Koncessionens indhold
4. Betingelser for deltagelse
5. Tildelingskriterium
6. Forpligtelser i forbindelse med etablering og nettilslutning
7. Tilbud og forbehold
8. Tilbudsfrist og formkrav
9. Ændringer i udbudsmateriale, anmodning om yderligere materiale
10. Annullering
11. Omkostninger ved deltagelse og vedståelse
12. Behandling af tilbud mv.
13. Forhandling
14. Oplysninger m.v. om skat, miljøbeskyttelse og arbejdsmiljø
15. Tjekliste
16. Tidsplan for udbudsforretningen
17. Klageadgang

Bilag:

1. Modeltilladelse til forundersøgelser
2. Modeltilladelse til etablering af elproduktionsanlæg samt tilhørende internt ledningsnet
  - 2.a. om krav til nettilslutningen, evt. pladsleje mv., tidsfrister for spændingssætning
  - 2.b. om krav til søafmærkning
3. Modeltilladelse til elproduktion
4. Modelbevilling
5. Tro- og love erklæring
6. Erklæring om arbejdspladsen mv.
7. Erklæring om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg ved Rødsand
8. Aftale om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg ved Rødsand
9. Udkast til anfordringsgaranti

1. Den ordregivende myndighed

Energistyrelsen
Att.: Michel Schilling
Amaliegade 44
1256 København K
tlf.: 33 92 67 00
Fax nr.: 33 11 47 43
CVR nr.: 59 77 87 14
ens@ens.dk
www.ens.dk

2. Udbudsbekendtgørelsen

Udbudsbekendtgørelsen er offentliggjort i supplement til Den Europæiske Unions Tidende. Udbuddet sker efter reglerne om koncessionskontrakter i udbudsdirektivet, jf. Europa-Parlamentet og Rådets direktiv nr. 2004/18 af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter.

Udbudsbekendtgørelsen er ligeledes offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside den 7. februar 2008.

3. Koncessionens indhold

Med koncessionen opnås tilladelse til at foretage forundersøgelser og etablere en havvindmøllepark, Rødsand II, på et nærmere angivet område af søterritoriet under de i udbuddet angivne rammebetingelser og vilkår, samt en tilladelse til at udnytte de på dette område værende vindressourcer til produktion af el på de økonomiske vilkår, som fastlægges i forbindelse med udbuddet.

Koncessionen er ikke til hinder for, at Energistyrelsen på anden måde kan råde over koncessionsområdet, når dette er foreneligt med udnyttelsen af vindressourcerne. Koncessionen er heller ikke til hinder for, at der gives koncessioner til havvindmøller i nærheden af koncessionsområdet. Der gives dog et friholdelsesareal omkring parken.

Koncessionen består af nedennævnte tilladelser, som udstedes i medfør af elforsyningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1115 af 8. november 2006 med senere ændringer. Det drejer sig om:

- En tilladelse til at foretage forundersøgelser på nærmere angivne vilkår
- En tilladelse til etablering af et elproduktionsanlæg på 200 MW på nærmere angivne vilkår.
- En tilladelse til at udnytte vindenergien fra elproduktionsanlægget i 25 år på nærmere angivne vilkår
- En bevilling til elproduktion

Ovenstående tilladelser er indeholdt i nærværende udbudsbetingelser i form af modeltilladelser. Vinderen af udbuddet vil få tilladelse til at foretage forundersøgelser og tilladelse til at etablere

elproduktionsanlægget. Herefter skal vinderen af udbuddet fremsende detailprojekt til Energistyrelsens godkendelse, og endelig vil der blive givet tilladelse til at udnytte vindenergien.

Ledningsnet fra land til et opsamlingspunkt ved havvindmøllernes interne forbindelsesnet inklusiv en transformerstation etableres og drives af Energinet.dk og SEAS-NVE. Elektriciteten ilandføres til det danske elforsyningsnet.

Som led i udbuddet etableres endvidere plads til opstilling af tre forsøgsvindmøller ved mølleområdet.

I det følgende er beskrevet sagsgangen i forbindelse med etableringen af havvindmølleparken og de vigtigste krav til koncessionshaveren. Der henvises i øvrigt til de detaljerede bestemmelser i modeltilladelserne.

a) Forundersøgelser og miljøundersøgelser

Efter udpegningen af en vinder af udbuddet, opnår vinderen tilladelse til forundersøgelse efter § 13 i elforsyningsloven, på de i bilag 1 angivne vilkår.

Normalt bruges forundersøgelsestilladelsen blandt andet til at gennemføre miljøundersøgelser med henblik på at udarbejde en vurdering af virkningerne på miljøet (VVM-redegørelse).

Energistyrelsen vurderer imidlertid, at den VVM-redegørelse, som DONG Energy udarbejdede på Rødsand, for den tidligere udbudte vindmøllepark på 200 MW, er dækkende for det udbudte projekt. VVM-redegørelsen er offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside.

Tilladelsen til at gennemføre forundersøgelser meddeles dog under alle omstændigheder vinderen af udbuddet, da tilladelsen giver koncessionshaveren mulighed for at foretage andre geotekniske undersøgelser, end de geotekniske undersøgelser, som allerede er foretaget, og som er offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside.

b) VVM-høring og klageadgang

Energistyrelsen vurderer, at den offentlige høring, som blev gennemført på baggrund af den omtalte VVM-redegørelse, også kan lægges til grund for det udbudte projekt. De høringssvar, der blev afgivet i den forbindelse er offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside.

Udstedelse af tilladelse til etablering af elproduktionsanlægget til koncessionshaveren skal offentliggøres og vil kunne påklages til Energiklagenævnet. Koncessionshaveren skal acceptere en eventuel efterfølgende begrænsning af det udbudte område, der måtte blive nødvendig som følge af Energiklagenavnets afgørelse af eventuelle klagesager.

Energistyrelsen kan oplyse, at den tilladelse til etablering af anlægget, som 31. oktober 2007 blev meddelt E.ON, blev påklaget til Energiklagenævnet. De 4 klager vedrører primært havvindmølleparkens placering vest for den eksisterende Nysted havmøllepark. Energistyrelsen mener ikke, at de 4 klager giver anledning til betænkeligheder i forhold til at udbyde det samme område igen, men det må imidlertid forventes, at klagerne vil blive gentaget i forbindelse med offentliggørelsen af den nye tilladelse til at etablere elproduktionsanlægget. Det kan ikke udelukkes,

at Energiklagenævnet vil afvise at behandle de 4 klager med henvisning til at tilladelsen af 31. oktober 2007 til E.ON Sverige AB er bortfaldet

Energistyrelsen forventer dog under alle omstændigheder ikke, at det bliver nødvendigt at begrænse det udbudte område, og der vil fortsat være et areal til rådighed inden for koordinaterne på max. 35 km² (inkl. forsøgsmøllerne).

c) Tilladelse til etablering af elproduktionsanlægget

Efter udpegningen af en vinder af udbuddet, opnår denne tilladelse til etablering af elproduktionsanlægget samt tilhørende internt ledningsnet efter § 16 i elforsyningsloven, på de i bilag 2 angivne vilkår.

Modeltilladelsen for etablering af elproduktionsanlægget samt tilhørende internt ledningsnet, fastsætter et antal koordinater, som afgrænser det område, indenfor hvilket den udbudte havvindmøllepark skal placeres.

Udformningen af parken, skal udover en placering indenfor disse koordinater, også holde sig indenfor rammerne af VVM-redegørelsen i øvrigt, jf. ovenstående afsnit 3b).

Det udbudte projekt omfatter en havvindmøllepark, Rødsand II, med op til 90 møller med en total højde på under 150 m. Møllerne placeres på gravitationsfundamenter.

Tilbuddet skal ikke indeholde en beskrivelse af placeringen eller udformningen af parken, da det forudsættes, at denne udformes og placeres efter de i bilag 2 angivne vilkår.

d) Detaljeret tidsplan

Som et vilkår i tilladelsen til at etablere elproduktionsanlægget skal koncessionshaveren udarbejde en detaljeret tidsplan for projektets gennemførelse, som forelægges Energistyrelsen senest den 1. juli 2008.

Tidsplanen skal som minimum indeholde oplysning om

- hvornår koncessionshaveren forventer at forelægge detailprojekt for anlægsarbejdet,
- hvornår der søges om bevilling til elproduktion,
- hvornår der søges om tilladelse til at udnytte vindenergien,
- hvornår 33kV kabler trækkes op og Energinet.dk senest skal foretage spændingssætning, se pkt. 3e),
- det forventede tidspunkt for nettilslutning

Tidsplanen skal endvidere opfylde kravene under pkt. 3g) og 3h).

e) Koordinering med Energinet.dk

Energinet.dk vil kunne sikre spændingssætning af transformert platformen den 31. maj 2010, og mulighed for optræk den 1. april 2010, medmindre der aftales senere tidspunkter mellem koncessionshaver og Energinet.dk.

Med henblik på at sikre koordineringen i forhold til Energinet.dks anlægsarbejde af ilandføringsanlægget og transformert platformen skal koncessionshaveren, jf. vilkår i tilladelsen til at etablere elproduktionsanlægget (bilag 2), afgive oplysninger til Energinet.dk, som nedenfor angivet:

- Levere tekniske oplysninger om udstyr til indbygning på platformen senest 1. august 2008
- Fastlægge endelig placering af transformerplatformen senest 1. august 2008, jf. dog bilag 2a
- Udstyr til indbygning på platformen leveres til værft senest d. 15. maj 2009
- Oplyse senest den 1. august 2008 - hvornår spændingssætning og mulighed for optræk ønskes, henholdsvis efter 31. maj 2010, og henholdsvis 1. april 2010.

f) Status

For at sikre, at Energistyrelsen kan vurdere fremdriften i projektet skal koncessionshaveren, jf. vilkår i tilladelsen til at etablere elproduktionsanlægget, fremsende en statusrapport til Energistyrelsen senest den 1. september 2008. Statusrapporten skal indeholde en gennemgang af status på projektet, herunder tidsplanen.

g) Detailprojekt

Som et vilkår i tilladelsen til at etablere elproduktionsanlægget, og som en forudsætning for at tilladelsen kan udnyttes til anlægsarbejde, skal koncessionshaveren udarbejde et detailprojekt for anlægsarbejdet, som skal forelægges Energistyrelsen senest 1. maj 2009.

Detailprojektet udarbejdes efter at koncessionshaveren har truffet valg af møller, fundamenter mv. Detailprojektet skal således dokumentere overfor Energistyrelsen, at vilkårene i den udstedte etableringstilladelse vil blive opfyldt.

Senest 2 måneder efter Energistyrelsen har modtaget fyldestgørende dokumentation for dette vil anlægsarbejdet af havvindmølleparken kunne påbegyndes.

h) Tilladelse til at udnytte vindenergien

Der kan ansøges om tilladelse til udnyttelse af vindenergien efter § 13 i elforsyningsloven, tidligst når anlægsarbejdet er påbegyndt, og senest to måneder før nettilslutningen af den første mølle, dvs. senest 31. juli 2011.

Produktion af el til det kollektive elforsyningsnet må ikke foregå, førend tilladelsen foreligger. Det er en forudsætning for at opnå tilladelse til at udnytte vindenergien, at vinderen af udbuddet kan dokumentere, at alle vilkår i tilladelsen til at etablere elproduktionsanlægget er opfyldt, eller vil blive det.

Elproduktionsanlægget skal være tilsluttet elforsyningsnettet senest **30. september 2011**.

Tidspunktet for nettilslutning defineres som det tidspunkt, hvor den første kWh, fra én eller flere af møllerne, leveres til det kollektive net.

i) Bevilling til elproduktion

Efter § 10 i elforsyningsloven, kan elproduktion fra anlæg med en kapacitet på over 25 MW kun udøves af virksomheder, der har opnået bevilling fra klima- og energiministeren. Der stilles de samme krav til teknisk og finansiel kapacitet ved afgivelse af tilbud som ved ansøgningen om bevilling. Dvs. at en vinder, som har fået godkendt sin tekniske og finansielle kapacitet, som udgangspunkt også vil kunne få en bevilling.

Bevillingen gives efter ansøgning senest i forbindelse med indsendelse af detailprojektet til Energistyrelsen. Indehaveren af bevillingen skal stille en tilstrækkelig og en af Energistyrelsen

godkendt sikkerhed for nedtagning af anlægget, eksempelvis en moderselskabsgaranti eller bankgaranti. Sikkerheden skal være etableret inden 14 dage før nettilslutning af parken. Se model for bevilling i bilag 4.

4. Betingelser for deltagelse

Tilbudsgiverne skal fremsende den dokumentation, som er krævet i udbudsbekendtgørelsen del III.

Tilbudsgiver skal afgive en erklæring på tro og love om, i hvilket omfang tilbudsgiver har ubetalt, forfalden gæld til det offentlige på over 100.000 kr. Der henvises til lov nr. 336 af 13. maj 1997 om begrænsning af skyldneres muligheder for at deltage i offentlige udbudsforretninger. Erklæringen bedes afgivet på vedlagte formular, bilag 5.

Endvidere skal tilbudsgiver vedlægge erklæring om, at tilbudsgiveren ved udarbejdelsen af sit tilbud har taget hensyn til de forpligtelser, der gælder i henhold til bestemmelserne om beskyttelse på arbejdspladsen og om arbejdsforhold i øvrigt på det sted, hvor ydelserne skal præsteres. Erklæringen bedes afgivet på vedlagte formular, bilag 6.

Såfremt ordren tildeles en sammenslutning af tjenesteydere (et konsortium), skal deltagerne påtage sig solidarisk hæftelse og udpege en fælles befuldmægtiget.

Energistyrelsen vil forud for bedømmelsen af tilbuddene vurdere, om den enkelte tilbudsgiver har tilstrækkelig økonomisk og finansiell samt teknisk kapacitet til at deltage i udbuddet og etablere elproduktionsanlægget.

Energistyrelsen anser hensigtserklæringen fra pengeinstituttet for tilstrækkelig dokumentation for, at tilbudsgiver har tilstrækkelig økonomisk og finansiell kapacitet.

Energistyrelsen vil på grundlag af dokumentationen påse, at tilbudsgiver har tilstrækkelig teknisk kapacitet til at etablere elproduktionsanlægget.

Såfremt en ansøger ikke opfylder betingelserne for deltagelse, vil tilbuddet ikke blive taget i betragtning.

5. Tildelingskriterium

Tildeling af koncessionen vil ske på grundlag af følgende kriterium:

- **Størrelsen af prisen i øre pr. kWh, som udbetales for 10 TWh** (svarende til 200 MW i 50.000 fuldlasttimer)

Koncessionen vil blive tildelt den tilbudsgiver, der afgiver tilbud på den laveste pris.

Tilbudsgiveren skal afgive bud på en kWh-pris, som udbetales for 10 TWh. Den budte pris er konstant i løbende priser.

Størrelsen af prisen skal angives som et ørebeløb med 2 decimaler. Dette reducerer risikoen for, at flere tilbudsgivere afgiver tilbud med samme pris.

Såfremt der alligevel afgives flere tilbud med samme laveste pris, vil de pågældende tilbudsgivere blive opfordret til at afgive fornyet tilbud med et lavere ørebeløb. Fornyte tilbud skal foreligge 5 kalenderdage efter opfordringen.

Tilbudsgiverne skal afgive tilbud med udgangspunkt i vilkårene i modeltilladelserne.

Hovedprincipperne for de afregningsmæssige vilkår for elproduktionen fra Rødsand II er beskrevet i bilag 3a. Vilkårene vil først være gældende for nærværende koncession, når Folketinget har vedtaget den ændring af elforsyningsloven, der skal godkende den budte kWh-pris.

6. Forpligtelser i forbindelse med etablering og nettilslutning

Tilbudsgiver skal med tilbuddet forpligte sig til at etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget. Dette sker ved afgivelse af den erklæring, som er vedlagt udbudsbetingelserne som bilag 7.

Når vinderen af udbuddet er udpeget, vil der blive indgået den aftale om etablering og nettilslutning af elproduktionsanlægget, som er bilagt udbudsbetingelserne som bilag 8. Tilbudsgivers pengeinstitut skal i denne forbindelse stille den bankgaranti på DKK 435 mio. kr., som er vedlagt udbudsbetingelserne som bilag 9. Energistyrelsen kan kræve garantien udbetalt, såfremt koncessionshaveren misligholder aftalen om etablering og nettilslutning, jf. bilag 8.

Samtidig med indgåelsen af aftalen vil Energistyrelsen udstede tilladelser til forundersøgelser og til etablering af elproduktionsanlægget.

Koncessionen bestående af tilladelserne til forundersøgelser og til etablering af elproduktionsanlægget er betinget af, at Folketinget vedtager den ændring af elforsyningsloven, der skal godkende den budte kWh-pris.

Såfremt prisen mod forventning ikke godkendes af Folketinget i juni 2008 tilbagekaldes koncessionen, med mindre der inden for rammerne af gældende udbudsregler kan indgås anden aftale.

Såfremt koncessionen tilbagekaldes, frigives bankgarantien.

Der henvises til den energipolitiske aftale af 29. marts 2004 mellem Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne vedr. vindenergi og decentral kraftvarme mv. Aftalen findes på Energistyrelsens hjemmeside.

For så vidt angår Energinet.dks forpligtelser overfor koncessionshaveren gælder, at såfremt Energinet.dk ikke opfylder betingelserne for mulighed for optræk og spændingssætning, ifalder Energinet.dk erstatningsansvar for koncessionshaverens deraf følgende tab. Det drejer sig om dokumenterede meromkostninger som følge af forsinkelsen samt produktionstab. Erstatningsansvaret er begrænset til DKK 200 mio.

7. Tilbud og forbehold

Tilbuddet skal kun indeholde én tilbudspris, som skal være bindende for tilbudsgiver.

Tilbudsgiver er ikke berettiget til at tage forbehold over nødvendige begrænsninger af det udbudte område som følge af Energiklagenævnets afgørelser.

Tilbudsgiver er ikke berettiget til at tage forbehold over for øvrige grundlæggende elementer i udbudsbetingelserne og modeltilladelse. Tilbudsgiver bærer den kommercielle risiko for den tilbudte kWh-pris.

8. Tilbudsfrist og formkrav

Tilbuddene samt dokumentation vedrørende betingelser for deltagelse skal afgives på papir og indleveres til Energistyrelsen **senest onsdag d. 2. april 2008 kl. 14.00.**

Adressen fremgår af afsnit 1.

Tilbud, der modtages efter dette tidspunkt, vil ikke blive taget i betragtning.

Energistyrelsen ser gerne, at tilbuddene afleveres i 4 eksemplarer og 1 eksemplar i elektronisk version på cd-rom. Tilbudsprisen og andre informationer af kommerciel følsom karakter afgives dog kun i papirform, i 1 eksemplar, og i særskilt kuvert. Ved eventuelle uoverensstemmelser mellem tilbud i papirform og den elektroniske version har førstnævnte version forrang.

Tilbud bedes affattet på dansk og/eller engelsk.

Tilbuddet bedes mærket ”TILBUD – HAVVINDMØLLEKONCESSION – RØDSAND II, att. Michel Schilling”.

9. Ændringer i udbudsmateriale, anmodning om yderligere materiale

Rettelser i udbudsmaterialet

Energistyrelsen forbeholder sig ret til at foretage rettelser i udbudsmaterialet ved udsendelse af et tillæg til udbudsmaterialet til ansøgerne.

Spørgsmål, inden afgivelse af tilbud

Forud for afgivelse af tilbud fastsættes spørgefristen til onsdag d. 12. marts 2008, kl. 14.00. Energistyrelsen vil senest onsdag d. 26. marts 2008 have besvaret alle relevante spørgsmål.

Spørgsmålene sendes pr. e-mail til mcb@ens.dk, ahk@ens.dk, mhj@ens.dk og mfs@ens.dk.

Spørgsmål og besvarelser vil i anonymiseret form blive offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside.

10. Annullering

Energistyrelsen forbeholder sig ret til at annullere udbuddet, såfremt der foreligger saglige grunde hertil. Det kan blandt andet blive relevant ved bevillingsmæssige forhold, eller såfremt buddene (kWh-pris) vurderes at være for høje.

11. Omkostninger ved deltagelse og vedståelse

Tilbudsgiveren skal vedstå sit sidste tilbud i 6 måneder fra dets afgivelse.

Såfremt koncessionen bortfalder inden 6 måneder efter tilbudsfristen, kan Energistyrelsen rette henvendelse til den tilbudsgiver, som har afgivet det næstbedste tilbud, med henblik på udstedelse af koncessionen til den pågældende. Der må ikke i den forbindelse ændres væsentligt på den pågældendes tilbud eller vilkårene i øvrigt.

Tilbudsgivers omkostninger i forbindelse med udbudsforretningen er Energistyrelsen uvedkommende. Det skal i den forbindelse fremhæves, at Energistyrelsen ikke er ansvarlig for det tilfælde, at der ikke kan vedtages den nødvendige lovgivning.

Energistyrelsen vil imidlertid godtgøre udgifterne til provision til pengeinstituttet for bankgarantien for den periode, der løber fra garantiens udstedelse til Energistyrelsens tilbagekaldelse af koncessionen som følge af, at der mod forventning ikke vedtages den nødvendige følgelovgivning. Godtgørelsen er begrænset til DKK 1.000.000 kr.

12. Behandling af tilbud mv.

Tilbudsgiver har ikke adgang til at overvære åbningen af tilbud. Energistyrelsen vil behandle tilbuddene fortroligt. Energistyrelsen er dog forpligtet til at offentliggøre oplysninger om indholdet af det vindende tilbud. Energistyrelsen er endvidere forpligtet til at give aktindsigt efter reglerne om aktindsigt i offentlighedsloven og forvaltningsloven. Der henvises til artikel 41 i udbudsdirektivet og til praksis i Klagenævnet for Udbud.

Energistyrelsen er ikke forpligtet til at tilbagelevere tilbud til tilbudsgiver.

Tilbudsgiver skal iagttage ubetinget tavshed over for uvedkommende vedrørende forhold, som måtte komme til tilbudsgivers kendskab i forbindelse med udbudsforretningen.

Energistyrelsen anser ikke tildelingen af koncessionen for endeligt afsluttet, før tilladelsen til forundersøgelser og tilladelse til elproduktionsanlæg er udstedt. I den forbindelse bemærkes det, at der tages forbehold for, at Folketinget vedtager et lovforslag om indregning i elpriserne af det støttebeløb, som indgår i den budte kWh-pris.

Energistyrelsen forbeholder sig ret til i bedømmelsen af tilbuddene og den øvrige dokumentation at benytte sig af ekstern bistand, såfremt der måtte blive behov for det.

Energistyrelsen anser det for væsentligt, at udbuddet skaber en effektiv konkurrence mellem ansøgerne, og at tilbudsgiverne behandles lige.

Det skal i øvrigt oplyses, at nærværende udbudsbetingelser samt alle andre relevante dokumenter vil blive offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside.

13. Forhandling

Det skal fremhæves, at Energistyrelsen ikke vil kunne forhandle med tilbudsgiverne om de afgivne tilbud. Energistyrelsen vil således holde sig indenfor de rammer for forhandling, som der blandt andet er givet vejledning om i en erklæring fra Rådet og Kommissionen i forbindelse med direktiv 93/37/EØF (EFT nr. L 111/114 af 30/4 1994):

"Rådet og Kommissionen erklærer, at fremgangsmåderne med offentligt eller begrænset udbud udelukker enhver forhandling med ansøgere eller bydende om grundlæggende elementer i kontrakterne, som ikke vil kunne ændres uden fare for konkurrencefordrejning, og der må navnlig ikke forhandles om priser; der må kun finde drøftelser sted med ansøgere eller bydende, når det sker med henblik på at præcisere eller supplere indholdet af deres bud eller de ordregivende myndigheders krav, og i det omfang, dette ikke giver anledning til forskelsbehandling."

Der gælder således snævre grænser for forhandling.

Der vil derfor ikke blive afholdt vilkår- eller prisforhandlinger, hvorfor tilbudsgiverne bør drage omsorg for, at deres tilbud er således, at koncessionen i princippet vil kunne udstedes uden forudgående drøftelser mellem tilbudsgiver og ordregiverne.

Det er derfor yderst hensigtsmæssigt, at tilbuddene er fyldestgørende og behandler alle relevante forhold, indeholder alle nødvendige oplysninger og er præcise i enhver henseende.

14. Oplysninger m.v. om skat, miljøbeskyttelse og arbejdsmiljø

Nedenfor er angivet adresse, internetadresse og telefonnummer m.v. for de relevante statslige tjenester, hvor tilbudsgiverne kan indhente oplysninger om 1) skatter, 2) miljøbeskyttelse og 3) sikkerhed på arbejdspladsen samt arbejdsvilkår i **Danmark**.

- 1) SKAT
Østbanegade 123
2100 København Ø
Telefon: 72 22 18 18
Telefax: 72 22 19 19
E-mailadresse: skat@skat.dk
Internetadresse: www.skat.dk

- 2) Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
Telefon: 72 54 40 00
Telefax: 33 32 22 28
E-mailadresse: mst@mst.dk
Internetadresse: www.mst.dk

- 3) Arbejdstilsynet
 Landskronagade 33
 2100 København Ø
 Telefon: 70 12 12 88
 Telefax: 70 12 12 89
 E-mailadresse: at@at.dk
 Internetadresse: www.at.dk

15. Tjekliste

Har tilbudsgiveren i sit tilbud husket:

- Dateret og underskrevet følgebrev, hvoraf entydigt fremgår, hvilken virksomhed eller sammenslutning, der afgiver tilbuddet.
- Oplysninger om tilbudsgivers juridiske form, ledelsens sammensætning og tilhørsforhold i en eventuel koncern, jf. udbudsbekendtgørelsen del III.1.1
- Tro og love erklæring om gæld til det offentlige, jf. udbudsbekendtgørelsen del III.1.1 og bilag 5
- Underskreven erklæring om arbejdspladsen mv., jf. bilag 6
- Hensigtserklæring fra pengeinstitut, jf. udbudsbekendtgørelsen del III.1.2
- Dokumentation for teknisk kapacitet, jf. udbudsbekendtgørelsen del III.1.3
- Tilbudspris pr. kWh for 10 TWh.
- Tilbudsmaterialet i papir og elektronisk form som angivet i afsnit 8.
- Korrekt adressering, jf. afsnit 1.
- Rettidig afsendelse med henblik på overholdelse af tilbudsfristen i afsnit 8.

16. Tidsplan for udbudsforretningen

Dato, Klokkelæt	Aktivitet
Onsdag, d.12. marts 2008.	Spørgsmål, jf. afsnit 9, der modtages senest denne dato, vil under alle omstændigheder blive besvaret. Spørgsmål der modtages efter denne dato, vil også blive besvaret, medmindre spørgsmålets karakter gør det uforholdsmæssigt byrdefuldt at meddele svaret senest 6 dage inden udløbet af tilbudsfristen. Alle spørgsmål skal være skriftlige og bedes være på dansk og/eller engelsk. Spørgsmål, der modtages senere end 6 dage inden udløbet af tilbudsfristen, vil ikke blive besvaret.
Onsdag d. 2. april 2008 kl. 14.00	Tilbudsfrist.
Torsdag d. 10. april 2008	Forventet ordretildeling.
Onsdag d. 23. april 2008	Forventet udstedelse af koncession

17. Klageadgang

Der er klageadgang til Klagenævnet for Udbud, jf. udbudsbekendtgørelsen del VI.

Koncessionen kan tidligst meddeles 10 dage efter Energistyrelsens meddelelse om resultatet af udbuddet, jf. bekendtgørelse nr. 588 af 1. oktober 2006.

Bilag 1

Modeltilladelse for forundersøgelser på et område ved Rødsand

Det skal understreges, at der i en række af vilkårene for tilladelsen henvises til lovgivning og regler, som er udstedt af andre myndigheder end Klima- og Energiministeriet. Energistyrelsen tager forbehold for, at ikke alle relevante regler mv., som indehaveren af tilladelsen er forpligtet til at følge, er nævnt i nærværende tilladelse. Det bemærkes i den sammenhæng, at der til alle tider kan forekomme ændringer i lovgivningen, og indehaveren af tilladelsen skal derfor være opmærksom på, at den til enhver tid gældende lovgivning skal følges.

Omkostninger, som måtte følge af vilkår, der måtte blive stillet på baggrund af gældende lovgivning, er Energistyrelsen uvedkommende.

Tilladelsen efter § 13 i elforsyningsloven gives på følgende vilkår:

- Indehaveren af tilladelsen opnår ret til efter § 13 at foretage forundersøgelser på et område afgrænset af følgende punkter:

Site område	Km2	Site grænse punkter UTM EUREF89 zone 32	
Rødsand 2	42,2	658.817	6.049.755
		659.201	6.050.209
		660.618	6.051.360
		664.117	6.051.106
		665.608	6.050.975
		667.974	6.050.382
		669.265	6.049.329
		669.575	6.045.008
		667.894	6.045.303
		666.101	6.045.746
		663.788	6.046.614
Forsøgsmølle- område	1,76	658.777	6.048.912
		659.944	6.047.771

- Tilladelsen gælder indtil Energistyrelsens godkendelse af detailprojektet foreligger, jf. tilladelse til etablering af anlægget. I øvrigt gælder de tidsfrister, som fremgår af aftalen om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg ved Rødsand.
- Indehaveren af tilladelsen skal udføre undersøgelserne på en forsvarlig måde, og således at virksomhed, der udøves af rettighedshavere i henhold til undergrundsloven, fiskeriaktiviteter og anden næringsvirksomhed ikke urimeligt vanskeliggøres.
- Energistyrelsens tilladelse fritager ikke indehaveren af tilladelsen for at indhente eventuelle tilladelser i henhold til anden lovgivning, fx kan det oplyses, at tilladelser til søopmåling skal ansøges hos Farvandsvæsenet.

- Energistyrelsens tilladelse fritager ikke indehaveren af tilladelsen for at varsle relevante myndigheder, fx Søfartsstyrelsen, Farvandsvæsenet og Fiskeridirektoratet om konkrete undersøgelser på havet.
- Indehaveren af tilladelsen skal følge den til enhver tid gældende regulering, herunder EU-regler.
- Såfremt det af tilladelsen omfattede område (eller arealer inden for dette) ikke omfattes af - eller unddrages - dansk højhedsret i medfør af folkeretlige regler (herunder ved mellemfolkelig overenskomst), skal indehaveren af tilladelsen respektere enhver heraf følgende indskrænkning af området, uden at der i den anledning kan rejses krav mod Energistyrelsen eller den danske stat i øvrigt.
- Tilladelsen medfører ikke indskrænkninger i statens højhedsret over søterritoriet eller statens eneret over den eksklusive økonomiske zone. Tilladelsen er således ikke til hinder for, at der inden for det af tilladelsen omfattede område kan tillades andre end indehaveren af tilladelsen at gennemføre andre former for aktiviteter, end de i denne tilladelse omfattede. Energistyrelsen vil i den forbindelse påse, at sådanne eventuelle aktiviteter ikke væsentligt er til gene for aktiviteter omfattet af denne tilladelse.
- Indehaveren af tilladelsen skal tegne forsikring til dækning af de skader, som indehaveren af tilladelsen - eller andre personer, på vegne af indehaveren af tilladelsen - forvolder i henhold til den i tilladelsen udøvede virksomhed. Dokumentation herfor forelægges Energistyrelsen, inden forundersøgelsestilladelsen udnyttes, dog senest 1 måned efter tilladelsen er udstedt.
- Alle omkostninger afholdes af indehaveren af tilladelsen.
- Myndighederne skal have adgang til at være til stede ved alle undersøgelser, der foretages i henhold til denne tilladelse. Alle udgifter i forbindelse med rejse og ophold for disse repræsentanter skal afholdes af indehaveren af tilladelsen.
- Hvis der ved forundersøgelserne gøres fund af beskyttende kulturlevn, skal dette meddeles Kulturarvsstyrelsen, Fortidsminder, Slotholmsgade 1, 1216 København K, telefon: 72 26 52 09, jf. § 28 stk. 1 i Museumsloven.
- Undersøgelser med relation til natur- og miljømæssige aspekter skal godkendes af Energistyrelsen efter høring af By- og Landskabsstyrelsen.
- Såfremt indehaveren af tilladelsen foretager undersøgelser fra et skib, skal indehaveren af tilladelsen:
  - Rette henvendelse til Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1504 København V, tlf.: 70 10 40 40 for en nærmere drøftelse af tilrettelæggelsen af undersøgelser, således at der sikres det nødvendige, og størst mulige hensyn til fiskeriet.
  - Medbringe en fiskerisagkyndig person på undersøgelsesskibet. Udgifterne hertil afholdes af indehaveren af tilladelsen. Den fiskerisagkyndiges kvalifikationer skal kunne godkendes af Fiskeridirektoratet. En fiskerisagkyndig skal dog ikke medbringes, såfremt fartøjet udelukkende opererer stationært og uden slæbende

udstyr (geotekniske operationer o. lign.) Danmarks Fiskeriforening kan evt. være behjælpelig med udpegelse af en fiskerisagkyndig.

- Indgå aftale med den fiskerisagkyndige om arbejdstid, løn, forsikring og lignende. Den fiskerisagkyndige skal under opholdet ombord føre dagbog over sine iagttagelser. Dagbogen skal af den fiskerisagkyndige senest 10 dage efter hjemkomsten sendes til Energistyrelsen. Samtidig sendes kopi til indehaveren af tilladelsen og Fiskeridirektoratet.
- Fremsende information om de planlagte undersøgelser til ”Fiskeri Tidende”, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, tlf.: 76 10 96 63, fax.: 75 45 20 65, e-mail: tl@dkfisk.dk.

Rapportering og behandling af data

- Efterhånden som undersøgelser udføres, og de pågældende resultater og data foreligger, indsendes disse vederlagsfrit til Energistyrelsen.
- Alle rå-data indsamlet ved forundersøgelser vedrørende natur- og miljømæssige aspekter, skal gøres tilgængelig for offentligheden via Miljøministeriets fagdatacentre. Energistyrelsen forbeholder sig derudover ret til at offentliggøre øvrige rå-data, som er indsamlet ved forundersøgelser.
- Alle data fra søpmålinger indsendes vederlagsfrit til Farvandsvæsnet.

Ved ejerskifte

- Indehaveren af tilladelsen kan ikke uden Energistyrelsens skriftlige samtykke overdrage sine rettigheder og forpligtelser ifølge nærværende koncession til tredjemand. Energistyrelsen kan kun nægte samtykke til en overdragelse, såfremt der foreligger saglig grund.
- En eventuel ny ejer skal opfylde den til enhver tid gældende elforsyningslov samt alle vilkår stillet i denne tilladelse.

Overholdelse af tilladelsens vilkår

- Overtrædelse af vilkår i denne tilladelse samt afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger straffes med bøde, jf. elforsyningslovens § 87.
- En meddelt tilladelse kan tilbagekaldes, såfremt nogen af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke opfyldes.
- Indehaveren af tilladelsen er forpligtet til at meddele Energistyrelsen de oplysninger, som Energistyrelsen finder nødvendige for udøvelse af tilsynet, jf. elforsyningslovens § 84, stk. 1. Energistyrelsen skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger.

Klageadgang

- Klager over denne tilladelse kan i henhold til § 89 i lov om elforsyning af klageberettigede indbringes for Energiklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360, København K. Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at nærværende tilladelse er meddelt.

Bilag 2

Modeltilladelse til etablering af elproduktionsanlægget samt internt ledningsnet

Det skal understreges, at der i en række af vilkårene for tilladelsen henvises til lovgivning og regler, som er udstedt af andre myndigheder end Klima- og Energiministeriet. Energistyrelsen tager forbehold for, at ikke alle relevante regler mv., som indehaveren af tilladelsen er forpligtet til at følge, er nævnt i nærværende tilladelse. Det bemærkes i den sammenhæng, at der til alle tider kan forekomme ændringer i lovgivningen, og indehaveren af tilladelsen skal derfor være opmærksom på, at den til enhver tid gældende lovgivning skal følges.

Omkostninger, som måtte følge af vilkår, der måtte blive stillet på baggrund af gældende lovgivning, er Energistyrelsen uvedkommende.

Tilladelsen efter § 16 i elforsyningsloven gives på følgende vilkår:

Tilladelsens område

- Tilladelse til etablering af elproduktionsanlæg, med tilhørende internt ledningsanlæg, jf. § 16, stk. 1 i elforsyningsloven, gives til indehaveren af tilladelsen på baggrund af tilbud af dd.mm.2008.
- Tilladelsen udløber, når der meddeles tilladelse til udnyttelse af vindenergien efter § 13.
- Indehaveren af tilladelsen forpligter sig til, jf. aftale i bilag 8, at nettilslutte parken inden 30. september 2011. Nettilslutningskravet er opfyldt, når den første kWh, fra én eller flere af vindmøllerne, leveres til det kollektive elforsyningsnet.
- Indehaveren af tilladelsen kan opføre en park med levering af en maksimal effekt på 215 MW målt på mellemspændingssiden af transformeren på Energinet.dks platform, forudsat at den leverede effekt ved evt. tilslutning af forsøgsmøller reduceres svarende til forsøgsmøllernes effekt. Det skal forstås således, at produktionen fra forsøgsmøllerne for de 15 MW har første prioritet. Indehaveren af denne tilladelse skal på et hvilket som helst tidspunkt nedregulere produktionen fra sine vindmøller så kapacitetsgrænsen på 215 MW ikke overskrides. Kapacitetsgrænsen vil således variere mellem 200 - 215 MW afhængigt af, om der er opført forsøgsmøller. Nærmere krav til tilslutning af effekt fremgår af bilag 2a.
- En detaljeret tidsplan for projektets gennemførelse skal forelægges Energistyrelsen senest den 1. juli 2008.
Tidsplanen skal som minimum indeholde oplysning om
  - hvornår koncessionshaveren forventer at forelægge detailprojekt for anlægsarbejdet,
  - hvornår der søges om bevilling til elproduktion,
  - hvornår der søges om tilladelse til at udnytte vindenergien,
  - hvornår 33kV kabler trækkes op og Energinet.dk senest skal foretage spændingssætning,
  - tidspunkt for nettilslutning
- En statusrapport skal forelægges Energistyrelsen senest den 1. september 2008. Statusrapporten skal indeholde en gennemgang af status på projektet, herunder tidsplanen.

- Et detailprojekt, herunder en detaljeret projektbeskrivelse og en opdateret, detaljeret tidsplan, skal forelægges Energistyrelsen og Energinet.dk, senest den 1. maj 2009, og senest 2 måneder forud for anlægsarbejdets påbegyndelse. Projektbeskrivelsen skal indeholde oplysninger om valg af leverandører, valg af mølletyper, fundamenter, interne ledningsnet, mv. Endvidere skal den endelig placering og udformning af møllerne fremgå. Detailprojektet skal endvidere dokumentere, at vilkårene i denne tilladelse vil blive opfyldt. Ligeledes skal detailprojektet indeholde de oplysninger, som ifølge denne tilladelse skal fremsendes til Energistyrelsens godkendelse eller oplysning. Energinet.dk afslutter designet af platformen den 1. maj 2008 som snarest efter sendes til indehaveren af tilladelsen. Designet omfatter antagelser om indehaveren af tilladelsens udstyr på platformen, se bilag 2a.

Senest 2 måneder efter Energistyrelsen har modtaget fyldestgørende dokumentation for ovennævnte detailprojekt vil anlægsarbejdet af havvindmølleparken kunne påbegyndes.

- Der skal ansøges om tilladelse til udnyttelse af vindenergien efter § 13 i elforsyningsloven, tidligst når anlægsarbejdet er påbegyndt, og senest to måneder før nettilslutningen af den første mølle, dvs. senest den 31. juli 2011. Produktion af el til det kollektive elforsyningsnet må ikke foregå, før end tilladelsen efter § 13 foreligger. Det er en forudsætning for at opnå tilladelse til at udnytte vindenergien, at vinderen af udbuddet kan dokumentere i en redegørelse, at alle vilkår i tilladelsen til at etablere elproduktionsanlægget efter § 16 (nærværende tilladelse) er opfyldt, eller vil blive det. Redegørelsen skal forelægges Energistyrelsen.
- Energistyrelsens tilladelse fritager ikke for eventuelle tilladelser i henhold til anden lovgivning.
- Indehaveren af tilladelsen skal følge den til enhver tid gældende regulering, herunder EU-regler.
- Såfremt det af tilladelsen omfattede område eller arealer inden for dette ikke omfattes af eller unddrages dansk højhedsret i medfør af folkeretlige regler, herunder ved mellemfolkelig overenskomst, skal indehaveren af tilladelsen respektere enhver heraf følgende indskrænkning af området, uden at der i den anledning kan rejses krav mod Energistyrelsen eller den danske stat i øvrigt.
- Der fastsættes et friholdelsesareal omkring den nye park på 2 km i nordlig, østlig, sydlig og vestlig retning. Etableringen af friholdelsesarealet betyder, at der ikke vil blive meddelt tilladelse til etablering af andre havvindmøller i dette friholdelsesareal, uden forudgående samtykke fra indehaveren af denne tilladelse.
- Eventuelle produktionstab grundet skyggevirkninger fra kommende eller nuværende møller i området dvs. uden for friholdelsesarealet, er Energistyrelsen uvedkommende.
- Eventuelle indsigelser fra Nysted Havvindmøllepark om skyggevirkninger fra den i tilladelsen omfattede park vil ikke medføre erstatningspligt for vinderen af udbuddet som følge af nedsat produktion i Nysted Havmøllepark.

- Tilladelsen, herunder etableringen af friholdelsesarealet, indebærer ikke, at statens højhedsret over søterritoriet og statens eneret over den eksklusive økonomiske zone på det pågældende areal begrænses i forhold til at meddele tilladelser til andre aktiviteter, der kan forenes med elproduktionen fra de pågældende havvindmøller. Energistyrelsen vil i den forbindelse påse, at sådanne eventuelle aktiviteter ikke væsentligt er til gene for aktiviteter omfattet af denne tilladelse.
- Energistyrelsen forbeholder sig ret til at kræve sikkerhedsmæssigt rimeligt begrundede ændringer af anlæggene, forud for anlægsarbejdets påbegyndelse.
- Der må ikke, uden Energistyrelsens tilladelse, foretages væsentlige ændringer eller udvidelse af anlægget.
- Indehaveren af tilladelsen skal tegne forsikring til dækning af de skader, som indehaveren af tilladelsen - eller andre personer, på vegne af indehaveren af tilladelsen - forvolder i henhold til den i tilladelsen udøvede virksomhed. Dokumentation herfor forelægges Energistyrelsen, inden anlægsarbejdet igangsættes.

Koordinater og fysisk udformning

- Møllerne placeres inden for følgende koordinater. Området må i den endelige opstilling ikke overstige 35 km² inkl. forsøgsmøllerne. Dette skal bekræftes i detailprojektet.

Site område	Km ²	Site grænse punkter UTM EUREF89 zone 32	
Rødsand 2	42,2	658.817	6.049.755
		659.201	6.050.209
		660.618	6.051.360
		664.117	6.051.106
		665.608	6.050.975
		667.974	6.050.382
		669.265	6.049.329
		669.575	6.045.008
		667.894	6.045.303
		666.101	6.045.746
		663.788	6.046.614
Forsøgsmølle- område	1,76	658.777	6.048.912
		659.944	6.047.771

- Der gives tilladelse til at opstille op til 90 møller med en total højde på under 150 m. på gravitationsfundamenter.
- Møllerne skal fremstå i marinegrå farve, have omløbsretning med uret set fra luv, ligesom alle tekniske installationer skal være placeret f.eks. i mølletårnet, således at vindmøllen fremstår som en homogen konstruktion. Med homogen konstruktion skal forstås, at konstruktionens visuelle udtryk set fra land fremstår homogent.

- Vindmølleparken skal, når den tilsluttes nettet opfylde kravene i Energistyrelsens godkendelsesordning. Dette medfører, at der skal foreligge dokumentation for at vindmølleanlægget er type- og projektgodkendt, jf. bekendtgørelse nr. 1018 af 20. august 2007 om teknisk godkendelsesordning for konstruktion, fremstilling og opstilling af vindmøller.
- Der anvendes oliefrit kabel til interne ledningsanlæg for at forebygge risiko for efterfølgende forurening, og anlægget indrettes med anordninger til opsamling af eventuelle olielækager.
- Indehaveren af tilladelsen skal overholde reglerne i kemikalieloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1755 af 22. december 2006, og være opmærksom på Miljøstyrelsens lister over skadelige stoffer, som det anbefales ikke at anvende, herunder Tributyltin-holdige antifouling maling og begroningshæmmende midler (biocider).

Forsøgsvindmøller

- Indehaveren af tilladelsen er forpligtet til ved placeringen af anlægget – udover de 200 MW - at give plads til tredjeparts opstilling af 3 forsøgsmøller (max. 15 MW) indenfor ovennævnte forsøgsmølleområde.
- Der vil ikke blive ydet økonomisk kompensation til indehaveren af tilladelsen for driftstab som følge af skyggepåvirkninger fra forsøgsmøllerne, eller andre driftsforstyrrelser, som forsøgsmøllerne giver anledning til. Ejerne af de tre forsøgsmøller vil ikke kunne rette et erstatningskrav om kompensation for skyggepåvirkninger mod indehaveren af tilladelsen. Dog vil ejeren af forsøgsmøllerne, hvis der ved anlægsarbejde, vedligehold og ved særlige forsøg på forsøgsmøllerne, som nødvendiggør planlagte driftsstop, og /eller produktionsbegrænsninger på den øvrige del af vindmølleparkens møller, kunne ifalde et erstatningsansvar for produktionstab på selve parken. Indehaveren af tilladelsen sikres ligeledes erstatning for produktionstab pga. produktionsbegrænsning som følge af optræk af kabler fra forsøgsmøllerne og nettilslutningen af forsøgsmøller.
- Forsøgsmøllerne forudsættes tilsluttet transformerplatformen via en separat radial med tilhørende koblingsfelt, jf. bilag 2a. Det sikres i forbindelse med afregningen af forsøgsmøllerne, at indehaveren af tilladelsen ikke økonomisk belastes af nettab, som forsøgsmøllerne giver anledning til.
- Vindmølleparkens styrings- og overvågningsudrustning (parkregulatoren) skal kunne regulere effekten fra samtlige vindmøller - også forsøgsmøllerne, forudsat at forsøgsmøllernes styring tilpasses parkregulatoren. Det vil sige, at parkregulatoren skal være forberedt til yderligere tre møller med samme grænseflade imellem møllestyring og parkregulator. Der henvises i øvrigt til Energinet.dks Tekniske Forskrift 3.2.5 "Vindmøller tilsluttet net med spændinger over 100 kV", afsnit 5 – Aktiv effekt og effektregulering. Hvis forsøgsmøllerne anvender en anden møllestyring, skal spørgsmål om regulering af møllerne afklares direkte mellem ejeren af forsøgsmøllen og Energinet.dk. – dvs. uden om vinderen af udbuddet.

- Der vil ikke blive stillet krav om ændring af selve mølleparkens afmærkning, når der opføres forsøgsmøller. Forsøgsmøllerne afmærkes særskilt efter gældende regler. Vindmøller over 150 meter afmærkes alle med højintensivt, hvidt, blinkende lys.
- Udgifter til tilslutningsfelt på transformerplatformen til forsøgsmøller er indehaveren af tilladelsen uvedkommende. Indehaveren skal dog reservere plads i mellemspændingsrummet til en udvidelse af mellemspændingsanlægget med et radialfelt til forsøgsmøllerne, således at mellemspændingsrummet og mellemspændingsanlægget er forberedt hertil.

Adgang til forsøg og forskning i indehaveren af tilladelsens vindmøllepark

- Indehaveren af tilladelsen skal efter Energistyrelsens bestemmelse give adgang til, at offentlige institutioner o.l. fx kan installere måleudstyr eller få adgang til nærmere angivne driftsdata fra målemaster og indehaveren af tilladelsens møllepark til at gennemføre forsøgs- og forskningsprojekter, fx optimering af forskellige komponenter, finansieret af det offentlige eller systemansvarets forsknings- og udviklingsprogrammer.
- Energistyrelsen fastsætter i øvrigt omfang og varighed af aktiviteterne efter forhandling med indehaveren af tilladelsen. Den institution, som udfører projektet, yder kompensation for eventuelt driftstab forbundet med indehaveren af tilladelsens deltagelse. Resultater af gennemførte projekter offentliggøres. Energistyrelsen kan dog tillade, at oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende ikke offentliggøres, hvis oplysningerne er af væsentlig økonomisk betydning for indehaveren af tilladelsen.

Sikkerhedsstillelse og afviklingsplan

- Indehaveren af tilladelsen er forpligtet til for egen regning at genetablere den tidligere tilstand i området samt afvikle anlægget efter en af Energistyrelsen godkendt afviklingsplan, såfremt
  - elproduktionstilladelsen udløber,
  - anlægget ikke vedligeholdes eller ødelægges,
  - anlægget ikke længere anvendes som vindmøllepark, eller
  - vilkår for tilladelsen ikke opfyldes eller overholdes.
- Energistyrelsen kan fastsætte tidsfrister for opfyldelse af forpligtelserne i det ovenstående vilkår.
- Indehaveren af tilladelsen stiller en tilstrækkelig og en af Energistyrelsen godkendt sikkerhed for opfyldelse af de to ovenstående vilkår. Sikkerheden skal være etableret inden 14 dage før nettilslutning af parken.
- Indehaveren af tilladelsen skal indsende en plan for afviklingen af vindmøllerne samt kabelforbindelserne mellem møllerne (afviklingsplan) til Energistyrelsens godkendelse,
  - senest 2 år inden udløb af tilladelsen til elproduktion, eller
  - 2 år før det tidspunkt, hvor et eller flere anlæg mv. forventes at ville have udtjent deres formål, eller
  - hvis anlægget ikke vedligeholdes eller ødelægges, eller

- vilkårene i denne tilladelse ikke opfyldes eller overholdes.
- Afviklingsplanen skal indeholde en redegørelse for fjernelsen af anlæggene. Afviklingsplanen skal endvidere indeholde en redegørelse for og vurdering af planens miljø- og sikkerhedsmæssige konsekvenser samt en tidsplan for gennemførelsen. Energistyrelsen kan fastsætte nærmere retningslinier for planens indhold. Energistyrelsen kan pålægge indehaveren af tilladelsen i henhold til en af Energistyrelsen fastsat tidsplan helt eller delvis at fjerne alle anlæg. Såfremt kun en delvis fjernelse af anlægget til den tid vil være påkrævet, vil der formentligt blive stillet krav om, at tilbageblivende dele af fundamenterne ikke vil kunne blive blotlagt i forbindelse med naturlige, dynamiske ændringer i sedimentet. Det kan endvidere forventes, at der vil blive stillet krav om, at der skal anvendes den bedst tilgængelige teknik og den bedste miljømæssige praksis i forbindelse med fjernelse af anlægget.
- For tilladelsen gælder i øvrigt, at denne ikke fritager indehaveren af tilladelsen for et eventuelt opstået civilretligt ansvar i forbindelse med anlæggets tilstedeværelse. Tilladelsen indeholder ej heller garanti for de foreslåede konstruktioners sikkerhed eller stabilitet.

Ved ejerskifte

- Indehaveren af tilladelsen kan ikke uden Energistyrelsens skriftlige samtykke overdrage sine rettigheder og forpligtelser ifølge nærværende koncession til tredjemand. Energistyrelsen kan kun nægte samtykke til en overdragelse, såfremt der foreligger saglig grund.
- En eventuel ny ejer skal opfylde den til enhver tid gældende elforsyningslov samt alle vilkår stillet i denne tilladelse, herunder krav om sikkerhedsstillelse.

Sikkerhed mv.

- Indehaveren af tilladelsen skal beskrive, hvorledes vedligeholdelsen vil blive udført, og forelægge dette for Energistyrelsen, inden anlægsarbejdets påbegyndelse i forbindelse med detailprojektet.
- Inden igangsættelsen af anlægsarbejderne på havet skal indehaveren af tilladelsen fremsende dokumentation til Energistyrelsen for, at der er etableret en plan for miljøledelse og kvalitetssikring af de aktuelle arbejder. Indehaveren af tilladelsen skal dokumentere, at arbejderne udføres i henhold til planen og dermed, at de i tilladelsen stillede vilkår overholdes.
- Elproduktionsanlægget skal etableres efter relevante bestemmelser i stærkstrømslovgivningen. Hvis der ikke findes danske bestemmelser vil sikkerhedskravene blive anset for opfyldt, hvis anlægget er udført i overensstemmelse med relevante standarder, jf. Bekendtgørelse nr. 177 om administration m.v. af stærkstrømsloven af 20. marts 1995. Ved detailprojekteringen af anlægget skal der drages omsorg for, at reglerne i stærkstrømsbekendtgørelsens nr. 9745 af 1. november 2005, afsnit 5 "Drift af elforsyningsanlæg" kan overholdes. Til orientering anses standarden EN61400:2005 med referencer således for at give passende elektrisk sikkerhed for vindmøllerne.

- Der udarbejdes en beredskabsplan for såvel anlægsperioden som driftsperioden, som i god tid inden anlægsarbejdet påbegyndelse, fremsendes til Energistyrelsen.
- Indehaveren af tilladelsen skal følge de retningslinjer og regler, der er angivet i Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005 om bekendtgørelse af lov om arbejdsmiljø med tilhørende bekendtgørelser, fx bekendtgørelse nr. 576 af 21. juni 2001 om indehaveren af tilladelsens pligter, bekendtgørelse nr. 574 af 21. juni 2001 om projekterendes og rådgiveres pligter m.v. efter lov om arbejdsmiljø samt bekendtgørelse nr. 589 af 22. juni 2001 om indretning af byggepladser og lignende arbejdssteder. Derudover gælder en række særbekendtgørelser fx bekendtgørelse nr. 302 af 13. maj 1993 om arbejde med kodenumererede produkter, bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om arbejde med stoffer og materialer, bekendtgørelse nr. 561 af 24. juni 1994 om indretning af tekniske hjælpemidler, bekendtgørelse nr. 908 af 27. september 2005 om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko ved arbejde med stoffer og materialer og bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992 om anvendelse af tekniske hjælpemidler.

Miljøhensyn

- Indehaveren af tilladelsen skal for egen regning udarbejde og gennemføre et miljøovervågningsprogram, der har til formål løbende at overvåge om forudsætningerne i den gennemførte VVM-redegørelse opfyldes. Forslag til program, herunder forslag til undersøgelser, der indgår i programmet i anlægs- og driftsfasen, skal godkendes af Energistyrelsen efter høring af By- og Landskabsstyrelsen. Indehaveren af tilladelsen er forpligtet til at etablere en følgegruppe med deltagelse af Energistyrelsen og By- og Landskabsstyrelsen, der fastsætter det nærmere indhold af programmet og af de konkrete undersøgelser, løbende holdes informeret om miljøovervågningsprogrammet, og evaluerer resultaterne af undersøgelserne med henblik på optimering af de efterfølgende undersøgelser. Undersøgelser i forbindelse med overvågning skal som udgangspunkt udarbejdes efter de metoder, der er udviklet og anvendt i forbindelse med miljøundersøgelser for demonstrationsprogrammet for Horns Rev 1 og Nysted, samt miljøundersøgelserne for Horns Rev 2 og nærværende VVM-rapport.

Miljøovervågningsprogrammet skal aftales nærmere i følgegruppen på følgende grundlag:

- Undersøgelser af kollisionsrisiko for landfuglenes efterårstræk, herunder de kumulative effekter.
- Undersøgelse af omfang og betydning af et evt. habitattab for havlitten, herunder de kumulative effekter af flere parker.
- Undersøgelse af kumulative effekter på marsvin i driftsfasen i forhold til et eventuelt habitattab og forstyrrelser mv. Følgegruppen skal vurdere om ynglende gråsæl skal overvåges i anlægsfasen.

Undersøgelserne af havlit, fugletræk og havpattedyr skal som udgangspunkt igangsættes med base-line undersøgelse inden anlægsfasen for at styrke kvaliteten af undersøgelserne. Alle rå-data indsamlet ved undersøgelser i forbindelse med overvågningsprogrammet skal gøres tilgængelige for offentligheden via miljøministeriets fagdatacenter miljøportalen umiddelbart efter hver årsrapport godkendelse. Resultaterne af de gennemførte

undersøgelser skal afrapporteres til Energistyrelsen og By- og Landskabsstyrelsen. For det samlede overvågningsprogram, herunder miljøledelsessystemet, skal der årligt udarbejdes en årsrapport, som redegør for de gennemførte undersøgelser og erfaringer med miljøledelsen. Årsrapporten skal godkendes af Energistyrelsen og By- og Landskabsstyrelsen. Efter overvågningsprogrammet udarbejdes en slutrapport, som redegør for de samlede resultater af overvågningsprogram og erfaringer fra miljøstyringssystemet.

- Såfremt der ved anlægsaktiviteter sker spredning af havbundssedimenter, fx i forbindelse med opgravninger eller nedspuling, skal omfanget af spildet vurderes forud for anlægsarbejdet (i forbindelse med detailprojektet) og det skal vurderes om spildet kan minimeres gennem anvendelse af metoder og materiel som sikrer Best Environmental Practice. Den faktiske sedimentspredning i forhold til tid, sted og metode aftales med miljømyndighederne. En forudsætning er, at miljømyndighederne kan godkende den faktiske sedimentspredning.
- Ved anlægsaktiviteter eller anden aktivitet dannes støj i vand fx ved ramning af spunsvægge skal der iværksættes afværgeforanstaltninger over for havpattedyr og fisk i form af ramp-up metode, anvendelse af pingere og sælskræmmere efter Best Environmental Practice og ASCOBANs (Agreement on the Conservation of Small Cetaceans of the Baltic and North Seas) retningslinier.
- Der skal fastlægges retningslinier for transport, herunder faste transportveje ind og ud af mølleområdet både i luften og til søs, der kan bidrage til at reducere støj- og forstyrrelseseffekten især af hensynet til havpattedyr og i særdeleshed til ynglende gråsæler.
- Indehaveren af tilladelsen skal følge regler i lov af 925 af 28. september 2005 om beskyttelse af havmiljøet, herunder bekendtgørelse nr. 1649 af 13. december 2006 om dumpning af optaget havbundsmaterialer (klapning), samt regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006, herunder regler i bekendtgørelse nr. 1518 af 14. december 2006 om støj fra vindmøller.

Fiskeri

- Indehaveren af tilladelsen skal tage kontakt til erhvervsfiskerne med henblik på at tilrettelægge anlægsaktiviteterne, så fiskeriet ikke påvirkes unødigt.
- Indehaveren af tilladelsen skal tage kontakt til erhvervsfiskerne i området med henblik på at forhandle om eventuel erstatning efter fiskerilovens §§ 76-80, jf. lov nr. 372 af 26. april 2006 for så vidt angår dokumenterede tab. Spørgsmål om fiskerilovgivningen kan rettes til Fiskeridirektoratet. Erstatningsforhandlingerne varetages af Danmarks Fiskeriforening. Det kan dog ikke bekræftes, at foreningen repræsenterer samtlige erhvervsfiskere. Eventuel erstatning omfatter havvindmølleparken samt det interne ledningsnet. Det skal forstås således, at såfremt der i den forbindelse måtte blive fastsat en erstatningssum påhviler det indehaveren af tilladelsen at afholde denne.
- Spørgsmålet om erstatning for gener for fiskeriet under anlægsfasen og for permanente tab og den eventuelle erstatnings størrelse, bør så vidt muligt fastlægges inden anlægsfasen.

Kulturarv

- Arbejdet indstilles straks hvis der stødes på vrag af skibe - eller dele af samme - laster eller ballastbunker, eller hvis der gøres fund af oldsager - det være sig af flint, ben, tak eller træ - eller hvis indehaveren af tilladelsen eller entreprenøren bliver gjort bekendt med, at der i anlægsområdet findes interesser af ovennævnte karakter. Fundet og oplysningerne skal herefter meddeles Kulturarvsstyrelsen, Fortidsmindekontoret, Slotsholmsgade 1, 1216 København K, telefon 72 26 52 09 eller det museum der kommer til at stå for de arkæologiske undersøgelser. Kulturhistoriske interesser på søterritoriet er fredet i medfør af § 29g i Museumsloven.

Hensyn til andre aktiviteter på havet

- Anlægsarbejderne skal koordineres med Farvandsvæsenet af hensyn til udsendelse af relevante oplysninger til skibsfarten gennem Efterretninger for Søfarende.
- Placeringen af de enkelte vindmøller skal tilgodese, at der skal være mindst 200 meter afstand mellem møllerne og sigtelinien i eksisterende radiokædesystemer.
- Råstof- og indvindingsområder må ikke båndlægges. By- og Landskabsstyrelsen er myndighed for råstofområder til havs. En eventuel båndlæggelse af potentielle råstofområder skal derfor ske i overensstemmelse med By- og Landskabsstyrelsen, jf. lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 784 af 21. juni 2007.
- Sejlads skal være tilladt mellem møllerne, såfremt det af Søfartsstyrelsen vurderes forsvarligt.
- Efter Søfartsstyrelsens og Farvandsvæsnets evaluering skal relevante forebyggende tiltag iværksættes med henblik på at sikre sejladsen, ex. krav om midlertidig, såvel som permanent afmærkning.
- Såfremt der i anlægsfasen ønskes oprettet forbudszoner til overholdelse af orden og forebyggelse af fare omkring vindmølleparken, skal der ansøges herom hos Søfartsstyrelsen senest 8 uger i forvejen.

Afmærkning

- Indehaveren af tilladelsen skal følge Farvandsvæsnets opstillede vilkår vedrørende afmærkning før, under og efter etablering, korrekt placering af fundamenter og kabler, underretning af arbejdstidspunkter m.m., jf. bilag 2b. De endelige krav til afmærkningen vil blive fastsat ud fra det konkrete projekt. Hver enkel mølle skal endvidere kunne identificeres ved hjælp af tal/bogstaver på mølletårnet. Disse tal/bogstaver skal være af en passende størrelse (0,5-1 meter). Konkret forslag skal godkendes af Farvandsvæsnets sammen med den øvrige søfartsafmærkning. Farvandsvæsnets henviser endvidere til publikationen "Afmærkning af danske farvande" samt IALA Recommendation O-117 On The Marking of Offshore Wind Farms.
- Indehaveren af tilladelsen skal aftale kravene til lysafmærkningen af hensyn til lufttrafikken med Statens Luftfartsvæsen. De endelige krav til lysafmærkningen vil blive fastsat i hvert enkelt tilfælde, når møllernes endelige højde og endelige placering er fastlagt. Se de generelle afmærkningskrav Bestemmelser for Civil Luftfart (BL) 3-10, som findes på www.slv.dk.

- For vindmøller med højde på mellem 100 og 150 meter vil Flyvertaktisk Kommando dog kræve, at alle møller i parken markeres med lavintensivt fast rødt lys, som skal have 360 graders dækning. Yderligere skal hjørner og knæk markeres med middelintensivt, hvidt blinkende lys. Såfremt afstanden mellem hjørnerne overstiger 5 km skal der markeres indimellem.
- Indehaveren af tilladelsen skal afholde nødvendige omkostninger for Nysted Havmøllepark, såfremt udformningen af lysafmærkningen på den kommende havmøllepark ved Rødsand medfører krav om ændringer af lysafmærkningen på den eksisterende havmøllepark.
- To parker, der måtte være placeret i samme synsområde skal afmærkes selvstændigt.
- Indehaveren af tilladelsen afholder udgifter til afmærkning af hensyn til sejlads og luftfart.
- Indehaveren af tilladelsen skal tage initiativ til koordinering med ejeren af den nuværende havmøllepark ved Nysted omkring frekvens mv. i forhold til lysafmærkningen.

Transport mv. i forbindelse med udøvelse af tilsyn mv.

- Indehaveren af tilladelsen skal stille søværts transport- og opholdsfaciliteter samt intern transport i anlægsområdet til rådighed i forbindelse med, at:
  - Lolland Kommune fører miljøtilsyn i forbindelse med etableringen og driften af havvindmølleparken.
  - Arbejdstilsynet fører tilsyn med arbejdsmiljøet før, under og efter etableringen af havvindmølleparken.
  - Søfartsstyrelsen fører tilsyn med arbejdsmiljøet til søs, på flydende og flytbare platforme (jack-up platforme o.l.) og med dykning før, under og efter etableringen af havvindmølleparken.
  - Farvandsvæsnet fører tilsyn med afmærkning for søfarten.
  - Energistyrelsen fører tilsyn, herunder om beredskab, efter elforsyningslovens bestemmelser.
- Søværnets operative kommando kan stille krav om mulighed for optagelse af olieprøver, dels fra eventuelle landanlæg, men ligeledes fra de enkelte vindmøller.
- Indehaveren af tilladelsen skal i øvrigt tåle de kontrolforanstaltninger, som politiet, toldvæsenet, søværnet, fiskerikontrollen eller anden offentlig myndighed måtte foretage for at sikre opretholdelsen af bestemmelserne for etableringen og driften af havvindmølleparken.

Interne ledningsanlæg mv.

- Når kablerne er etableret og indtegnet i de officielle søkort, vil der i henhold til § 4 i Søfartsstyrelsens bekendtgørelse nr. 939 af 27. november 1992 om beskyttelse af søkabler og undersøiske rørledninger blive etableret en sikkerhedszone på 200 m på hver side af søkablerne. Sikkerhedszonen indebærer, at der blandt andet etableres forbud mod ankring, og enhver brug af redskaber o.a., som slæbes på bunden. Zonen etableres af Søfartsstyrelsen.

- Indehaveren af tilladelsen skal tage kontakt til Søfartsstyrelsen, med henblik på at afklare beskyttelse af søkabler i vindmølleparken.
- Senest 4 uger og gerne 6 uger før arbejdet med udlægning af kablerne forventes påbegyndt, skal Farvandsvæsenet underrettes herom, vedlagt en plan/koordinatliste for kabeltraceerne, en tidsplan og en detaljeret arbejdsbeskrivelse med angivelse af de anvendte arbejdsfartøjer, kaldesignaler, kontaktmuligheder samt oplysning om sejladsindringeres udstrækning.
- Samtidig skal der vedlægges forslag til eventuel midlertidig afmærkning under arbejdets udførelse såvel som forslag til eventuel permanent afmærkning eller skiltning for kabeltraceerne.
- På baggrund af de meddelte oplysninger skal der optages forhandlinger med Farvandsvæsenet om trafikens sikring under arbejdets udførelse.
- Farvandsvæsenet skal under arbejdets udførelse holdes løbende underrettet om ændringer af tidspunkter, arbejdsmetoder mv.
- Der må efter udlægningen ikke findes dybdeforringelser i området uden forudgående aftale med Farvandsvæsenet. Såfremt der er afmærkning i området, må kablerne ikke uden særskilt tilladelse placeres nærmere end 200 m fra afmærkning.
- Såfremt der forekommer større sten langs kabeltraceet bør disse genudlægges efter aftale med By- og Landskabstyrelsen.
- Samtidig med arbejdets afslutning underrettes Farvandsvæsenet samt Kort- og Matrikelstyrelsen herom. Snarest derefter tilsendes samme myndigheder ajourførte detaltegninger og positionsoplysninger som følger:
  - Kablernes placeringer angives på detailplaner i målestok 1: xx.xxx [indsættes på baggrund af konkret ansøgning] eller bedre for kabeltraceerne med størst mulig positionsnøjagtighed ved anvendelse af fx. DGPS.
  - Krydsninger af andre anlæg og knæpunkter på kabeltraceerne skal oplyses i relevant koordinatsystem (f.eks. UTM) med anført datum.
  - På tegninger i samme målestok og med vertikal målestok 1:xxx [indsættes på baggrund af konkret ansøgning] eller bedre over traceernes længdeprofil angives kablernes placeringer i forhold til DNN og den under arbejdets udførelse målte overflade af havbunden.
  - På planer/tegninger skal tillige angives eventuelle oplysninger om bundforholdene, og vrag eller andre objekter ud over naturlige forekomster, som konstateres under arbejdets udførelse.
  - Endvidere skal de nævnte koordinatoplysninger om kablernes knæpunkter leveres i digital form (f.eks. Excel eller andet format efter aftale med Farvandsvæsenet).

Ovennævnte tegninger kan leveres i digital form (f.eks. AutoCAD eller andet format efter aftale med Farvandsvæsenet).

- Farvandsvæsenet tager forbehold for forhold, der gør det påkrævet at placere afmærkning inden for 200 meter af kablerne.
- Ved eventuelle senere reparationer af kablerne skal Farvandsvæsenet underrettes efter gældende regler. Såfremt en reparation foranlediger ændring af et kables position eller nedgravningsdybde, skal ajourførte detailtegninger og positionsbestemmelser som ovenfor anført tilsendes Farvandsvæsenet efter arbejdets udførelse.
- Hvis/når kabler m.v. ikke længere anvendes efter sit formål skal disse fjernes fuldstændigt fra søterritoriet, såfremt andet ikke godkendes af relevante myndigheder.

Krav til nettilslutning mv.

- Indehaveren af tilladelsen etablerer vindmølleparken med tilhørende internt net til opsamling af effekt fra møllerne. herunder visse net og anlæg på transformerplatformen jævnfør bilag 2a.
- Indehaveren af tilladelsen skal opfylde de tilslutningsbetingelser, som stilles af Energinet.dk vedrørende nettilslutningen. Havvindmølleparken omfattes af Energinet.dks markedsforskrifter.
- Indehaveren af tilladelsen er inden vindmølleparken idriftsættes, forpligtet til at indgå en driftsaftale med Energinet.dk og efter Energinet.dks forskrifter stille alle nødvendige informationer til rådighed til overvågning og drift af platformen, jf. bekendtgørelse nr. 1463 af 19. december 2005 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af transmissionsnettet mv.
- Energinet.dk vil sikre spændingssætning af transformerplatformen den 31. maj 2010, og mulighed for optræk 1. april 2010, eller senere, efter nærmere aftale mellem Energinet.dk og indehaveren af tilladelsen.
- Indehaveren af tilladelsen skal overfor Energinet.dk overholde tidsfrister:
  - a. Løvere tekniske oplysninger om udstyr til indbygning på platformen senest 1. august 2008
  - b. Fastlægge endelig placering af transformerplatformen, senest 1. august 2008. jf. dog bilag 2a
  - c. Udstyr til indbygning på platformen leveres til værft senest d. 15. maj 2009
  - d. Oplyse, hvornår spændingssætning og mulighed for optræk ønskes, henholdsvis efter 31. maj 2010, og henholdsvis 1. april 2010 – senest den 1. august 2008.
Hvis der mellem indehaveren af tilladelsen og Energinet.dk aftales et senere tidspunkt for spændingssætning af transformeren, forskydes pkt. a)-c).
- Såfremt Energinet.dk ikke opfylder tidsfristerne for mulighed for optræk og spændingssætning ifalder Energinet.dk erstatningsansvar for indehaveren af tilladelsens deraf følgende tab. Det drejer sig om dokumenterede meromkostninger som følge af forsinkelsen samt produktionstab. Erstatningsansvaret er begrænset til kr. 200 mio.

Indehaveren af tilladelsen sikres erstatning for produktionstab, såfremt dette skyldes, at Energinet.dk ikke opfylder tidsfristerne for kabeloptræk og spændingssætning. Den

produktion, som indehaveren af tilladelsen kompenseres for, medregnes i den samlede produktion som indgår i fuldlasttimeopgørelsen. Erstatningen baseres på den garanterede tilbudspris og opgøres ud fra den produktion, som vindmøllerne ville have produceret under de aktuelle forhold. Ved produktionstab forstås mistede indtægter fratrukket sparede omkostninger. Der ydes ikke erstatning i tilfælde af force majeure. Force majeure omfatter bl.a. krig, sabotage, jordskælv og ekstreme vejrforhold. Det kan dog ikke på forhånd entydigt fastlægges hvilke forhold, herunder hvilke ekstreme vejrforhold, der er force majeure. Det må derfor bero på en konkret vurdering.

- Elektriciteten fra havvindmølleanlægget ilandføres til det danske elforsyningsnet.

Overholdelse af tilladelsens vilkår

- Overtrædelse af vilkår i denne tilladelse samt afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger straffes med bøde, jf. elforsyningslovens § 87.
- En meddelt tilladelse kan tilbagekaldes, såfremt nogen af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke opfyldes.
- Indehaveren af tilladelsen er forpligtet til at meddele Energistyrelsen de oplysninger, som Energistyrelsen finder nødvendige for udøvelse af tilsynet, jf. elforsyningslovens § 84, stk. 1. Energistyrelsen skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger.

Klageadgang

- Klager over denne tilladelse kan i henhold til § 89 og § 89 a, stk. 1, i lov om elforsyning af klageberettigede indbringes for Energiklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360, København K. Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen om at meddele denne tilladelse er offentligt bekendtgjort. Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Klage over tilladelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer anderledes. Energiklagenavnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Energistyrelsen vurderer, at den offentlige høring, som blev gennemført på baggrund af den omtalte VVM-redegørelse, også kan lægges til grund for det udbudte projekt. De høringssvar, der blev afgivet i den forbindelse er offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside.

I forbindelse med afgørelsen af eventuelle klagerover nærværende tilladelse, skal indehaveren af tilladelsen acceptere en eventuel efterfølgende begrænsning af det udbudte område, der måtte blive nødvendig som følge af Energiklagenavnets afgørelse af eventuelle klagesager.

- For så vidt angår Energiklagenavnets praksis kan Energistyrelsen i øvrigt oplyse, at indehaveren af tilladelsen vil være at betragte som part i sagen, og kan derfor efter udløb af 4 ugers fristen ved henvendelse til klagenævnet få aktindsigt i alle indsigelser indkommet indenfor 4 ugers fristen. En klager kan anmode om, at dennes klage får opsættende virkning, også efter udløb af 4 ugers perioden. En forudsætning er dog under alle omstændigheder, at der er indgivet indsigelse inden for 4 ugers fristen.

Andre tilladelser

- Indehaveren af tilladelsen skal have en bevillingstilladelse, jf. § 10 i elforsyningsloven, Bevillingen gives efter ansøgning senest i forbindelse med indsendelse af detailprojektet til Energistyrelsen.
- Der kan ansøges om tilladelse til udnyttelse af vindenergien efter § 13 i elforsyningsloven, tidligst når anlægsarbejdet er påbegyndt, og senest to måneder før nettilslutningen af den første mølle, dvs. senest 31. juli 2011.

Bilag 2a

Om grænseflader vedrørende nettilslutning

Energinet.dk etablerer 132 kV nettilslutningen inklusiv en offshore transformer platform, Rødsand B, ved mølleparken. Indehaveren af tilladelsen etablerer vindmølleparken med tilhørende internt 33 kV net til opsamling af effekt fra møllerne for tilslutning til 132/33/33 kV hovedtransformer på Rødsand B transformer platformen.

132/33/33 kV hovedtransformeren udstyres med viklingskobler. Indehaveren af tilladelsen skal etablere opsamlings net samt koblingsanlæg for en nominel spænding på 33 kV.

Detaljerede oplysninger omkring snitflader og indehaveren af tilladelsens leverancer i forbindelse med ilandføringsanlægget er beskrevet nedenfor. Der refereres til figurer i separat vedlagt udbudsmaterialet for yderligere information.

Ejergrens

Energinet.dk ejer, betaler, driver og vedligeholder følgende:

- 132 kV sø-kabel for tilslutning til landbaseret transmissionsnet
- Rødsand B transformer platform og alt hjælpeudstyr
- 132 kV GIS anlæg og 132/33/33 kV hovedtransformer og tilknyttede kontrolstationer
- Hoved- og reservemålere
- Lyslederforbindelse og line-of-sight forbindelse fra platform til land
- Egetforbrugstransformere og fordelingstavler, batterier m.v. til forsyning af anlæg på platformen
- Overspændingsafledere for 33 kV, monteret direkte på 132/33/33 kV hovedtransformeren
- Overspændingsafledere for 132 kV
- Dieselgenerator til forsyning af anlæg på platformen

Indehaveren af tilladelsen ejer, betaler, driver og vedligeholder følgende:

- Alle 33 kV anlæg inklusive kabler, samleskinner, 33 kV felter til vindmøller, 33 kV koblingsfelt, 2 stk 33 kV transformerfelter til hovedtransformer, 2 stk 33 kV transformerfelter til egetforbrugstransformere og tilknyttede kontrolstationer
- Nødvendige nulpunktsmodstande
- 33 kV føringsveje, J-rør og deres understøtninger på transformer platformen
- Overspændingsafledere for 33 kV, bortset fra de afledere der monteres direkte på hovedtransformeren
- Kommunikations og SCADA anlæg for behandling af signaler fra mølleparken, 33 kV anlægget inklusive 33 kV felt til forsøgsmøller og parkregulator til både havmøllepark og forsøgsmøller. Dette af hensyn til den begrænsede plads i rummet..

Snitfladen imellem Energinet.dk og indehaveren af tilladelsen er 33 kV siden af 132/33/33 kV hovedtransformeren, jf. figur i bilag "*Oversigtstegning hjælpekraft med grænseflader*" 65R30003.

Indehaveren af tilladelsen ejer 33 kV materiel, fra dry-type cable-termination på 33 kV-side af 132/33/33 kV hovedtransformer til dry-type cable-termination på 33 kV-side af 33/0,4 kV

egetforbrugstransformere, inklusive de to 33 kV felter til 132/33/33 kV hovedtransformer og de to 33 kV felter til 33/0,4 kV egetforbrugstransformere.

33 kV anlæg for forsøgsmøller

Indehaveren af tilladelsens grænseflade til en ejer af de fremtidige forsøgsmøller, vil, når en sådan ejer er udnævnt, være på 33 kV samleskinnen. Indehaveren af tilladelsen skal i sit design efter aftale med Energinet.dk tage hensyn til, at der på et senere tidspunkt uden unødige omkostninger kan ske en tilslutning af forsøgsmøller, herunder 33 kV felt, kontrolanlæg, kabelbakker mv.

Efterfølgende udgifter til tilslutningsfeltet på transformerplatformen til forsøgsmøllerne er indehaveren af tilladelsen uvedkommende.

Når der udnævnes en ejer af forsøgsmøllerne, skal denne gives netadgang gennem indehaveren af tilladelsens installation.

33 kV anlæg

Specifikation for 33 kV dry-type cable-termination oplyses af Energinet.dk.

Hver af 132/33/33 kV hovedtransformerens to 33 kV-viklinger er forsynet med fire udtag pr. fase, hvor et udtag er optaget af en overspændingsafleder. Der er således mulighed for op til tre parallel førte 33 kV kabler fra hovedtransformer til hver af de to samleskinner på 33 kV koblingsanlægget.

Indehaveren af tilladelsen skal installere 33 kV overspændingsafledere for de to egetforbrugstransformere af hensyn til transformernes beskyttelse. Indehaveren af tilladelsen skal selv sikre egne anlæg mod overspændinger.

Det mekaniske interface for 33 kV anlæg (opbygget gulv) til platformen skal udformes i samarbejde med platformfabrikanten. Eventuelle omkostninger betales af indehaveren af tilladelsen.

Måling

Måling og afregning skal ske på hovedtransformerens 33 kV side. Måling vil ske via strømtransformere indbygget i hovedtransformerens gennemføringer og spændingsmåling via spændingstransformere monteret på 33 kV anlæggets samleskinne. Der skal etableres hoved- og reservemålere. Der henvises i øvrigt til forskrift "S2 - Tekniske krav til elmåling", som kan findes på Energinet.dk's hjemmeside.

Specifikation af udstyr til måling skal godkendes af Energinet.dk

Platform fundament

Jf. figur "Fundament" i bilag er transformeren understøttet af et betonfundament designet med følgende J-rør;

- 10 J-rør samt føringsveje for 33 kV møllerradialer
- 1 J-rør samt føringsvej for 33 kV forsøgsmøllerradial
- 1 J-rør for 132 kV sø-kabel
- 2 J-rør til Energinet.dk signalkabler

Samt caisson'er til brandvandspumper.

Der etableres en separat 33 kV radial for tilslutning af forsøgsmøllerne jævnt før afsnit ovenfor 33 kV anlæg for forsøgsmøller.

Plads til indehaveren af tilladelsens udstyr på transformplatformen

Energinet.dk's design af transformplatformen, inkluderer arealer til 33 kV anlægget, der leveres og installeres af indehaveren af tilladelsen. I figurene i bilag skitseres allokerede pladsforhold til 33 kV kabler, 33 kV koblingsanlæg og kontrolanlæg.

I arealet til 33 kV anlægget skal indehaveren af tilladelsen sikre, at der på et senere tidspunkt, er plads til at udvide 33 kV anlægget med et 33 kV felt til forsøgsmøller. Feltet til forsøgsmøllerne skal således placeres i rummet for 33 kV anlægget i umiddelbar forlængelse af samleskinne som vist på figur 65R30003.

Der er ikke forudset yderligere plads til indehaveren af tilladelsen, Der er heller ikke forudset plads til reservedele på platformen. Areal udover det allerede allokerede kan dog indenfor de praktiske muligheder lejes efter aftale med Energinet.dk. Leje af ekstra plads betales med 8.000 kr/m² pr. år i 2010-priser indekset med nettoprisindekset. Lejen betales fra et nærmere fastsat tidspunkt aftalt mellem det to parter.

Øvrige forhold

Placering af platform

Positionering af transformplatformen kan tilpasses indehaveren af tilladelsens lay-out af vindmølleparken under hensyntagen til allerede fastlagte forhold omkring 132 kV sø-kabel og dennes tracé. Endelig platform positionering skal således begrænses til positioner på det nuværende 132 kV tracé med udgangspunkt i den nuværende planlagte position for platformen. Placeringen fremgår af søkort i figurbilag. Føring af 132 kV sø-kablet og indehaveren af tilladelsens 33 kV sø-kabler skal adskilles for at separere kabelinstallation og vedligehold. For at minimere risikoen for skader på Energinet.dk's 132 kV kabel mod land, skal transformplatformen ligge i yderkanten af mølleparken.

Koordinaterne for 132 kV sø-kabel tracé'ets vest-øst gående rette linje er følgende (oplyst i UTM32 WGS-84):

x-koor.	y-koor.	Fysisk reference
658.340,36	6.053.185,70	vestlig bundgarnspæl
665.339,00	6.050.138,00	østligste position for transformplatformen

Hvis koncessionshaver ikke senest den 1. august 2008 overfor Energinet.dk har meddelt ønske om placering af transformplatformen, bliver den placeret på den østligste position angivet ovenfor.

Platform lay-out

Platformen er designet for ubemandet drift. Der er ikke forudset overnatningsmulighed. Energinet.dk oplyser at transform platformen ikke vil blive etableret med helikopterlandingsplads. Adgang til platformen sker alene med båd.

Adgangsveje til platform, 33 kV rum og tele rum sker fra skib med talje, maks. 2500 kg, gennem luger i gangveje på 1,5 x 3,2 m, gennem døre på hhv. 1,5 x 3,2 m (33 kV rum) og 1,5 x 2,2 m (tele rum).

Alle rum på platformen udføres med vægge, loft og gulve i A60 udførelse.

33 kV sø-kabels bøjningsradius

Platform fundament med J-rør og føringsveje er designet efter følgende krav.

Kravene til 33 kV sø-kabel er at det trefasede 33 kV sø-kabel har en maksimal diameter på 142 mm og en bøjningsradius på maksimalt 15 gange kabel diameter (maksimalt 142 mm). Når kablet er splittet op i de tre enkelte faser er den maksimale diameter for en faseleder 60 mm med maksimale bøjningsradius på 15 gange kabel diameter. Indehaveren af tilladelsen skal sikre at kabel diameter og bøjningsradius ikke overskrider de opstillede krav både under installation og fastgørelse.

Maksimum effekt på 33 kV viklinger

Kravene til fordeling af møllernes produktion er dikteret af hovedtransformerens belastningsmuligheder. Transformeren er opbygget med to ens lavspændingsviklinger (33 kV) og en højspændingsvikling (132 kV). I det fuldt udbyggede scenarie med en total mølleproduktion på 200 + 15 MW skal effekten fra møllerne så vidt muligt fordeles jævnt på de to 33 kV viklinger. Ved etablering af 200 MW mølleeffekt, skal der reserveres "plads" til at de mulige fremtidige forsøgsmøller med en produktion på op til 15 MW kan tilsluttes på én vikling. Derfor må de to 33 kV viklinger ikke fra starten belastes helt ens. Der skal være indbygget en skævhed på cirka 15 MW i fordelingen.

Hver af de to 33 kV viklingers overføringsevne begrænses af den maksimale strøm. Den maksimale designværdi for leveret mølleeffekt til en enkelt transformervikling er 1925 A (svarende til 110 MW ved 33 kV).

33 kV afbryder rum

33 kV rummet er ca. 3,6 x 11,6 x 4,0 m. I 33 kV rummet vil der være sikret 220 V AC og 220 V DC til koblingsanlægget. 33 kV rummet er dækket af Energinet.dk's HVAC anlæg og Argonite brandbekæmpelse. I dette rum skal indehaveren af tilladelsen reservere plads til et 33 kV felt til forsøgsmøllerne således at 33 kV feltet for forsøgsmøller umiddelbar kan tilsluttes en af 33 kV samleskinneerne jævnt før afsnit *Maksimum effekt 33 kV viklinger*.

Jordingsmodstande

Hvis jordslutningsstrømme i 33 kV nettet overstiger den dimensionerende fejlstrøm for 33 kV koblingsanlæg eller egetforbrugstransformerne, skal indehaveren af tilladelsen sikre at jordslutningsstrømmene for 33 kV nettet reduceres til et niveau, Energinet.dk kan acceptere. Energinet.dk har reserveret plads på platformen til eventuelle nulpunktsmodstande. Ejergrænsen for nulpunktsmodstande er tilslutningsklemmen på 33/0,4 kV egetforbrugstransformerens stjernepunkt. Vælger indehaveren af tilladelsen at undlade jordingsmodstande vil Energinet.dk jorde egetforbrugstransformerne direkte.

Jording skal udføres i henhold til Energinet.dk's jordingsprincip for faste offshore anlæg. Principperne udleveres på forespørgsel.

33 kV SCADA og kommunikation

Indehaveren af tilladelsen afleverer signaler for transport i Energinet.dk's lysleder i Energinet.dk skab. Energinet.dk etablerer sikret elforsyning til kommunikationsudstyr. I SCADA/tele rum vil der være mulighed for 48 V DC forsyning og sikret 220 V AC. I SCADA/tele rum er der afsat plads til 5 skabe fx. 80x80x210 cm for indehaveren af tilladelsen. Energinet.dk udfører det mekaniske interface (opbygget gulv) for skabene mod rummet. SCADA/telerummet er dækket af Energinet.dk's HVAC anlæg og Argonite brandbekæmpelse.

Energinet.dk stiller et lyslederpar til rådighed for indehaveren af tilladelsen på kommercielle vilkår fra platformen til station Radsted. Fra Radsted skal indehaveren af tilladelsen selv sikre videre forbindelse. Energinet.dk sikrer en alternativ kommunikationsvej med begrænset båndbredde, ligeledes på kommercielle vilkår.

Diesel generator

Diesel generatoren er ikke dimensioneret for nødforsyning af vindmøller. Der er ikke afsat plads til en reaktor for kompensering af 33 kV nettet

Samarbejdsaftale

Indehaveren af tilladelsen skal indgå en samarbejdsaftale med Energinet.dk om forhold af fælles interesse. Herunder installation af fundament og dæk, adgang til platform, beredskabsforhold, sejlads, idriftsættelse, tidsplan etc. Til orientering er Energinet.dk's tidsplan med kommentarer vedlagt.

Indehaveren af tilladelsen skal overfor Energinet.dk udpege en kontaktperson for afklaring af koordineringsspørgsmål. Parterne afholder egne omkostninger i forbindelse med samarbejdet.

Energinet.dk ønsker et samarbejde omkring udbud af fabrikation og offshore installation af fundamenter. Parterne skal desuden positivt afklare mulighederne for koordinering af installationsfartøj til fundamenter og platform dæk.

Indehaveren af tilladelsen skal for så vidt angår egne anlæg, aktivt indgå i koordinering og fabrikation af platformen. Indehaveren af tilladelsen skal sikre at egne anlæg bliver leveret hos fabrikanten rettidigt for installation og test inden udskibning.

Vedlagte tegninger

Der henvises til i øvrigt til separat fil på Energistyrelsens hjemmeside for udbuddet med tegninger, søkort og figurer vedrørende grænsefladen til Energinet.dk's anlæg mv. Denne fil indeholder

- *Oversigtstegning og ejerafgrænsning overfor Energinet.dk*
- *Design af Transformerplatform 3-D opstalt, Kabeldæk, Hoved-, Mellem- og Topdæk, Fundament*
- *Søkort med det udbudte område indtegner samt tracé for 132 kV-sø-kabel*
- *Energinet.dk's tidsplan med forklarende tekst*

Bilag 2 b

Farvandsvæsenets krav til midlertidigt arbejdsområde/afmærkning mv.

Midlertidigt arbejdsområde/afmærkning

Før etableringen

- Etablering af arbejdsområde forudsætter en forudgående tilladelse fra Søfartsstyrelsen.
- Den midlertidige afmærkning skal bestå af gule lystønder med karakteren Fl(3)Y10s. (lys+mørke $\underline{1}+1+\underline{1}+1+\underline{1}+5$). Den effektive lysevne skal være på mindst 2 sømil (mindst 10 candela). Alle lystønder skal være forsynet med gul krydstopbetegnelse, radarreflektor og refleksbånd. Desuden skal oplysninger om ejerforhold fremgå af hver enkelt lystønde og fortøjning.
- Forinden lystønderne udlægges skal afmærkningens antal, placering, type og størrelse m.v. være godkendt af Farvandsvæsenet.
- Senest 4 og gerne 6 uger før arbejdets forventede påbegyndelse, skal Farvandsvæsenet underrettes om tidspunkt for afmærkningens etablering, således at der kan bringes meddelelse herom i Efterretninger for Søfarende.

Under etableringen

- Der må ikke uden Farvandsvæsenets forudgående tilladelse foretages ændringer af afmærkningen.

Efter etableringen

- Straks efter etablering af den midlertidige afmærkning skal Farvandsvæsenet underrettes herom. Snarest muligt herefter skal Farvandsvæsenet have tilsendt oplysninger om den nøjagtige placering af afmærkningen. Såfremt der viser sig behov herfor forbeholder Farvandsvæsenet sig ret til for bygherres regning at kræve udlagt yderligere afmærkning, jf. § 4 i Søfartsstyrelsens bekendtgørelse nr. 229 af 4. april 1989.
- Såfremt der konstateres mangler ved afmærkningen, som ikke umiddelbart kan afhjælpes, skal Farvandsvæsenet underrettes herom på telefon 32 68 95 00. Uden for normal kontortid skal underretningen gives til Søværnets Operative Kommando på telefon 89 43 30 99.

Efter arbejdets afslutning

- Forinden arbejdsområdet kan ophæves og den midlertidige afmærkning inddrages, skal følgende forhold være afklaret:
  - Til sikring af, at der ikke er opstået dybdeforringelser i området, skal Farvandsvæsenet have forelagt en søopmåling for hele arbejdsområdet. Alternativt kan en garanti fra bygherre eventuelt accepteres.
  - Den permanente afmærkning skal være idriftsat efter nærmere aftale med Farvandsvæsenet.

- Når arbejdsområdet er ophævet og den midlertidige afmærkning inddraget skal Farvandsvæsenet underrettes herom.

Permanent søfartsafmærkning af vindmøller m.v.:

- Forslag til permanent afmærkning af møller, master osv. skal forelægges Farvandsvæsenet til godkendelse. Ansøgningen skal omfatte forslag til placering, fabrikat, type, back-up m.v. og tage hensyn til nedenstående.
- Permanent afmærkning af havmølleparken skal som minimum bestå af et antal gule lanterner. (Transformerplatform, eventuelle målemaster m.v. kan have anden afmærkning).
  - Alle lanterne skal blinke synkront med karakteren Fl.(3)Y.10s og en effektiv lysevne på 5 sømil. De nordligste lanterner kan eventuelt sættes til 2 sømil, men så skal der sandsynligvis lanterner på flere af møllerne.
  - På hjørnemøllerne skal lanterne kunne ses mindst 270 grader for at dække i alle retninger ud fra parken. De resterende lanterner skal kunne ses mindst 180 grader ud fra parken.
  - Alle lanterner skal have en uafhængigt back-up på 96 timer (samme som offshore-platforme).
- Vindmøller skal som udgangspunkt være gule fra havoverfladen til en højde på 15 meter eller til højden for søfartsafmærkningen hvis denne sidder højere end 15 meter (højder er i forhold til højeste astronomiske tidevand HAT), jf. IALA Recommendation O-117. Med hensyn til den gule "bemaling" kan der som tidligere aftalt her anvendes gule "bånd", idet den sydligste række møller alle skal være forsynet med sådanne bånd. Desuden skal den vestligste række og de 5 sydligste møller i den østligste række ligeledes forsynes med de gule bånd. De resterende møller kan fremstå i anden neutral farve.
- Alle møller i parken skal forsynes med nummer/bogstav, således at der ikke kan opstå misforståelser om hvor en eventuelt nødstedt befinder sig. (Måske skal nummersystemet afvige fra det der er anvendt i den nærved liggende Nysted). Nummer/bogstav skal være reflekterende.
- Den permanente afmærkning idriftsættes efter nærmere godkendelse fra Farvandsvæsenet.

Kabler

- Senest 4 uger og gerne 6 uger før arbejdet med udlægning af kabler forventes påbegyndt, skal Farvandsvæsenet underrettes herom vedlagt en plan/koordinatliste for kabeltraceer, en tidsplan og en detaljeret arbejdsbeskrivelse med angivelse af de anvendte arbejdsfartøjer, kaldesignaler, kontaktmuligheder samt oplysning om sejlads-hindringer udstrækning.
- Samtidig skal der vedlægges forslag til eventuel midlertidig afmærkning under arbejdets udførelse såvel som forslag til eventuel permanent afmærkning eller skiltning for kabeltraceer.

- Farvandsvæsenet skal under arbejdets udførelse holdes løbende underrettet om ændringer af tidspunkter, arbejdsmetoder m.v.
- Der må efter udlægningen ikke findes dybdeforringelser i området. Såfremt der er afmærkning i området, må kablet ikke uden særskilt tilladelse placeres nærmere end 200 m fra afmærkning.
- Samtidig med arbejdets afslutning underrettes Farvandsvæsenet samt Kort og Matrikelstyrelsen herom. Snarest derefter tilsendes samme myndigheder ajourførte detailtegninger og positionsoplysninger som følger:
  - Kablets placering angives på detailplaner i målestok 1:10.000 eller bedre i hele tracéet med størst mulig positionsnøjagtighed.
  - Kystskæringer, krydsninger af andre anlæg, grænselinjer og knækpunkter på kabeltracéer skal oplyses i relevant koordinatsystem (f.eks. UTM og geografisk) med anført datum.
  - På tegninger i samme målestok og med vertikal målestok 1:200 eller bedre over tracéers længdeprofil angives kablets placering i forhold til DNN og den under arbejdets udførelse målte overflade af havbunden
  - På planer/tegninger skal tillige angives eventuelle oplysninger om bundforholdene samt vrug eller andre objekter ud over naturlige forekomster, som konstateres under arbejdets udførelse.
  - Endvidere skal de nævnte koordinatoplysninger om kablernes kystskæringer og knækpunkter leveres på i digital form (f.eks. Excel eller andet format efter aftale med Farvandsvæsenet).

Ovennævnte tegninger m.v. kan leveres i digital form (f.eks. AutoCAD eller andet format efter aftale med Farvandsvæsenet).

- Farvandsvæsenet tager forbehold for forhold, der gør det påkrævet at placere afmærkning inden for 200 meter af kablerne.
- Ved eventuelle senere reparationer af kablerne skal Farvandsvæsenet underrettes efter gældende regler.
- Såfremt en reparation foranlediger ændring af kablernes position eller nedgravningsdybde, skal ajourførte detailtegninger og positionsbestemmelser som ovenfor anført tilsendes Farvandsvæsenet efter arbejdets udførelse.

Nedlæggelse eller fjernelse

- Der må ikke uden Farvandsvæsenet godkendelse nedlægges/fjernes eller ændres på søfartsafmærkningen.

Bilag 3

Modeltilladelse til elproduktion (tilladelse til at udnytte energien) efter § 13 i lov om elforsyning

Det skal understreges, at der i en række af vilkårene for tilladelsen henvises til lovgivning og regler, som er udstedt af andre myndigheder end Klima- og Energiministeriet. Energistyrelsen tager forbehold for, at ikke alle relevante regler mv., som indehaveren af tilladelsen er forpligtet til at følge, er nævnt i nærværende tilladelse. Det bemærkes i den sammenhæng, at der til alle tider kan forekomme ændringer i lovgivningen, og indehaveren af tilladelsen skal derfor være opmærksom på, at den til enhver tid gældende lovgivning skal følges.

Der kan endvidere forekomme ændringer i vilkårene for den endelige tilladelse til elproduktion, om forhold, som Energistyrelsen eller andre myndigheder ikke er bekendt med nuværende tidspunkt. Energistyrelsen vil imidlertid sikre at sådanne ændringer ikke giver anledning til nævneværdige ændringer i den samlede økonomi for koncessionshaveren.

Endelig skal det bemærkes, at samtlige vilkår fra tilladelse til etablering af anlægget (bilag 2), som er relevante på meddelelsetidspunktet for nærværende tilladelse, vil blive overflyttet som vilkår til nærværende tilladelse.

Tilladelsen efter § 13 i elforsyningsloven gives på følgende vilkår:

- Tilladelsen til udnyttelse af energien efter § 13, stk. 2, i elforsyningsloven gives til indehaveren af tilladelsen med en varighed af 25 år fra nettilslutningen, på baggrund af tilbud af dd.mm.2008.
- Der vil være mulighed for genforhandling af vilkårene for fortsat drift af det bestående anlæg efter udløbet af de 25 år.
- Energistyrelsens tilladelse fritager ikke for eventuelle tilladelser i henhold til anden lovgivning.
- Indehaveren af tilladelsen skal følge den til enhver tid gældende regulering, herunder EU-regler.
- Såfremt det af tilladelsen omfattede område eller arealer inden for dette ikke omfattes af eller unddrages dansk højhedsret i medfør af folkeretlige regler, herunder ved mellemfolkelig overenskomst, skal indehaveren af tilladelsen respektere enhver heraf følgende indskrænkning af området, uden at der i den anledning kan rejses krav mod Energistyrelsen eller den danske stat i øvrigt.
- Tilladelsen medfører ikke indskrænkninger i statens højhedsret over søterritoriet eller statens eneret over den eksklusive økonomiske zone. Tilladelsen er således ikke til hinder for, at det inden for det af tilladelsen omfattede område kan tillades andre end indehaveren af tilladelsen at gennemføre andre former for aktiviteter, end de i nærværende tilladelse omfattede. Energistyrelsen vil i den forbindelse påse, at sådanne eventuelle aktiviteter ikke væsentligt er til gene for aktiviteter omfattet af nærværende tilladelse.

- Indehaveren af tilladelsen skal tegne forsikring til dækning af de skader, som indehaveren af tilladelsen - eller andre personer, på vegne af indehaveren af tilladelsen - forvolder i henhold til den i tilladelsen udøvede virksomhed. Dokumentation herfor forelægges Energistyrelsen.

Økonomiske vilkår

- *[Hovedprincipperne for de økonomiske vilkår for afregningen er beskrevet nedenfor (pkt. 1-16), idet der i øvrigt henvises til elforsyningslovens bestemmelser. Vilkårene vil i praksis først gælde, når folketinget har vedtaget et lovforslag, der fastsætter det tilbudte ørebeløb.]*
  1. *For elektriciteten produceret på vindmøllerne, der opføres i forbindelse med dette udbud, ydes et pristillæg. Pristillægget beregnes time for time som differencen mellem den budte kWh-pris og spotprisen for elektriciteten i det pågældende område. Det samlede pristillæg i en time er produktet af pristillægget og den målte produktion i samme time. Med spotpris for elektricitet menes den af den nordiske elbørs, Nordpool, angivne timepris pr. kWh på spotmarkedet for det pågældende område. Det nævnte pristillæg ydes for en elproduktion svarende til en produktion på 10 TWh.*
  2. *Betaling foregår månedligt.*
  3. *Hvis vindmølleejeren skal betale en indfødningsstarif ved overføring af elektriciteten til det overordnede elforsyningsnet, ydes et pristillæg svarende hertil. Det nævnte pristillæg ydes for en elproduktion svarende til en produktion på 10 TWh.*
  4. *Hvis markedsprisen (timeprisen på spotmarkedet) for elektricitet produceret på anlægget overstiger [den budte pris] øre pr. kWh beregner Energinet.dk et negativt pristillæg. Eventuelle negative pristillæg opkræves ikke, men modregnes i kommende positive pristillæg. Der er ingen tidsbegrænsning i den periode for hvilken, der kan beregnes negative pristillæg.*
  5. *Der udstedes ikke VE-bevis for den producerede elektricitet.*
  6. *Vindmølleejeren skal selv sørge for afsætningen af produktionen i elmarkedet og afholde omkostningerne herved.*
  7. *Der ydes ikke godtgørelse for balanceringsomkostninger til elektriciteten fra vindmøllerne.*
  8. *Vindmølleejeren kan ved meddelelse til Energinet.dk fravælge modtagelsen af pristillæg. Fravalg sker med virkning fra den første dag i en måned og med et forudgående varsel på mindst én måned. Vindmølleejeren kan dog ikke genoptage modtagelse af pristillæg.*
  9. *Der ydes maksimalt pristillæg i 20 år fra vindmøllernes tilslutning til elforsyningsnettet.*
  10. *Pristillægget ydes for 10 TWh – uanset den installerede effekt. En betingelse for at modtage pristillæg er dog, at der opføres minimum 194 MW elkapacitet (mærkeeffekt på møllerne). Dette minimum svarer til 200 MW fratrukket 3 %, der vil give vindmølleejeren fleksibilitet i forhold til valg af møllestørrelse mv.*

Særligt om produktionsbegrænsning:

11. *Vindmølleejeren sikres erstatning for produktionstab pga. produktionsbegrænsninger, jf. pkt 12-15.*
12. *Den produktion, som producenten kompenseres for, medregnes i den samlede produktion som indgår i fuldlasttimeopgørelsen. Erstatningen baseres på den*

- garanterede tilbudspris, så længe der ydes pristillæg for produktionen fra havvindmøllerne. Når de garanterede fuldlasttimer udløber eller såfremt vindmøllejeeren fravælger pristillæg, baseres erstatningen på områdets spottimepris, i en periode svarende til varigheden af tilladelsen til elproduktion, som er 25 år.
13. Erstatning for produktionstab opgøres ud fra den produktion, som vindmøllerne ville have produceret under de aktuelle forhold. Ved produktionstab forstås mistede indtægter fratrukket sparede omkostninger. Der ydes ikke erstatning for eventuelle følgeomkostninger.
14. Der ydes eksempelvis erstatning for tab ved produktionsbegrænsninger som følge af:
- fysisk kapacitetsmangel i det bagvedliggende transmissionsnet,
  - reparation, vedligehold og eftersyn af offshoreplatform, dens installationer, og udstyr, som ikke tilhører vindmøllejeeren, ilandføringskabel, transmissionsnet samt højspændingskoblingsudstyr på land
  - funktionssvigt af transformer, med mindre at funktionssvigt skyldes vindmølle ejerens elektriske anlæg,
  - skader på ilandføringskablet, med mindre at dette er forårsaget af vindmølle ejerens fartøjer eller arbejder,
  - lynskader på offshoreplatform, dens installationer og udstyr, som ikke tilhører vindmøllejeeren, ilandføringskabel og højspændingskoblingsudstyr på land.
15. Der ydes ikke erstatning i tilfælde af force majeure. Force majeure omfatter bl.a. krig, sabotage, jordskælv, netnedbrud grundet forhold ud over dimensionerende hændelser og ekstreme vejrforhold. Det kan dog ikke på forhånd entydigt fastlægges hvilke forhold, herunder hvilke ekstreme vejrforhold, der er force majeure. Det må derfor bero på en konkret vurdering.
16. Uenighed og adgang til erstatning og dennes størrelse afgøres af domstolene.

Øvrige forhold

17. Grænsefladen vedrørende nettilslutningen fremgår af bilag 2a.
18. Planlagt vedligehold af vindmølle ejerens anlæg, som medfører nedsættelse af produktionsmulighederne skal meddeles Energinet.dk senest 3 måneder før anlægsdele tages ud for vedligehold mv., således at Energinet.dk kan tilrettelægge vedligeholdelse mv. af øvrige anlæg i denne periode. Ikke-planlagt vedligehold af vindmølle ejerens anlæg og eventuelt relateret reduktion af produktionsmulighederne meddeles Energinet.dk hurtigst muligt. Den systemansvarlige virksomhed modtager online information om mulig produktion afhængig af aktuelle vindforhold og driftsklare vindmøller, jf. Energinet.dks "Teknisk Forskrift 3.2.5 Vindmølleparker tilsluttet net med spændinger over 100 kV".

- Indehaveren af tilladelsen er ikke forhindret i at udnytte eventuelle, udenlandske støtteordninger.
- Der udstedes oprindelsesbeviser for elproduktionen, såfremt indehaveren af tilladelsen anmoder Energinet.dk herom.

Rapportering om tekniske forhold m.v.

- Indehaveren af tilladelsen skal til Energistyrelsen vederlagsfrit fremsende en årlig rapport med oplysninger om de tekniske erfaringer med anlægget. Rapporterne skal mindst indeholde følgende oplysninger:

- Erfaringer med mølle- og fundamentsteknologi, herunder målinger vedrørende vindforhold, skyggeeffekter, produktion samt laster på møller og fundamenter.
  - Erfaringer med opsamling af elektriciteten fra møllerne, herunder indpasning af mølleparken i forhold til elnettet.
  - Erfaringer for skibstransport af personale.
  - Erfaringer for sikkerhedsmæssige driftshændelser.
- Energistyrelsen forbeholder sig ret til at offentliggøre hele eller dele af de årlige rapporter, herunder at anvende oplysningerne til udarbejdelse af havvindmøllehandlingsplaner, medmindre andet følger af generel lovgivning om offentlighed i forvaltningen.
  - Energistyrelsen forbeholder sig ret til vederlagsfrit at indhente økonomiske oplysninger i relation til etablering af anlæg samt drift og vedligeholdelse af mølleparken, med henblik på at vurdere potentialet for en eventuel videreudbygning med havvindmøller i Danmark m.v.

Ved ejerskifte

- Indehaveren af tilladelsen kan ikke uden Energistyrelsens skriftlige samtykke overdrage sine rettigheder og forpligtelser ifølge nærværende koncession til tredjemand. Energistyrelsen kan kun nægte samtykke til en overdragelse, såfremt der foreligger saglig grund.
- En eventuel ny ejer skal opfylde den til enhver tid gældende elforsyningslov samt alle vilkår stillet i denne tilladelse, herunder krav om sikkerhedsstillelse.

Overholdelse af tilladelsens vilkår

- Overtrædelse af vilkår i denne tilladelse samt afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger straffes med bøde, jf. elforsyningslovens § 87.
- En meddelt tilladelse kan tilbagekaldes, såfremt nogen af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke opfyldes.
- Indehaveren af tilladelsen er forpligtet til at meddele Energistyrelsen de oplysninger, som Energistyrelsen finder nødvendige for udøvelse af tilsynet, jf. elforsyningslovens § 84, stk. 1. Energistyrelsen skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger.

Klageadgang

- Klager over denne tilladelse kan i henhold til § 89 i lov om elforsyning af klageberettigede indbringes for Energiklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360, København K. Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at denne tilladelse er meddelt.

Bilag 4

Bevilling til elproduktion til [koncessionshaverens navn]

Der stilles de samme krav til teknisk og finansiell kapacitet ved afgivelse af tilbud som ved ansøgningen om bevilling. Dvs. at en vinder, som har fået godkendt sin tekniske og finansielle kapacitet, som udgangspunkt også vil kunne få en bevilling.

Denne modelbevilling er udarbejdet med udgangspunkt i at koncessionshaveren stiller sikkerhed for anlægget og dets nedtagning i en moderselskabsgaranti. Ønsker koncessionshaveren imidlertid at stille en bankgaranti eller anden sikkerhedsstillelse for nedtagning af anlægget i stedet vil tilladelsen tilpasses tilsvarende.

Bevillingens område

- I medfør af [§ 10 i lovbekendtgørelse nr. 1115 af 8. november 2006] om elforsyning med senere ændringer meddeler Energistyrelsen hermed [koncessionshaverens navn] bevilling til at drive elproduktion fra anlæg med en kapacitet på over 25 MW på de i elforsyningsloven angivne betingelser og på de nedenfor angivne vilkår.
- Bevillingen gælder i 25 år fra denne bevillings dato at regne (bevillingstidspunktet).
[Koncessionshaver kan ansøge om forlængelse]
- På bevillingstidspunktet planlægger [koncessionshaverens navn] elproduktion på Rødsand II havmøllepark. [koncessionshaverens navn] er i bevillingsperioden forpligtet til at underrette Energistyrelsen, såfremt virksomheden erhverver eller sælger elproduktionsenheder på over 25 MW. Bevillingshaveren er ligeledes forpligtet til inden for rammerne af elforsyningslovens bestemmelser at indhente tilladelse fra den systemansvarlige virksomhed og underrette Energistyrelsen, såfremt anlæg over 25 MW ønskes taget ud af drift i længere tid.
- Væsentlige ændringer, herunder skrotninger af elproduktionsanlæg kan kun ske efter forudgående tilladelse fra Energistyrelsen, jf. elforsyningslovens § 11. Bestemmelsen i pkt. 1.3 gælder kun for anlæg i Danmark.

Den bevillingshavende virksomhed

- [koncessionshaverens navn] er et aktieselskab/anpartselskab/andet, (EVT.: som er X andel % ejet af [ ] og X andel % ejet af [ ]).

[koncessionshaverens navn] er registreret som: [indsæt navn], (herefter "virksomheden").
[Indsæt CVR-nr.] [indsæt adresse]

- Til bedømmelse af virksomhedens finansielle kapacitet, jf. elforsyningslovens § 10, stk. 3, har virksomheden henvist til, at selskabet vil have en nominel aktiekapital/anpartskapital på DKK [ ] og en egenkapital på DKK [ ].

Virksomheden har i forbindelse med tilladelsen til etablering af elproduktionsanlægget stillet en bankgaranti på kr. 435 mio. Denne garanti skal erstattes af en anden af

Energistyrelsen godkendt sikkerhed for nedtagning af anlægget, eksempelvis en moderselskabsgaranti eller bankgaranti, senest 14 dage før nettilslutningen.

- Til bedømmelse af virksomhedens tekniske kapacitet, jf. elforsyningslovens § 10, stk. 3, har Energistyrelsen lagt de oplysninger til grund, som fremgår af bevillingsansøgningen med bilag. [EVT. Det fremgår af ansøgningen, at den tekniske kapacitet sikres ved ...].
- (EVT. Disse selskaber samt den øvrige koncern er i besiddelse af en omfattende teknisk kapacitet indenfor hav- og landvindmølleparker...., ligesom koncernen råder over betydelig miljøfaglig ekspertise. Det er således oplyst, at ...).

Bevillingen gives på følgende vilkår:

- [koncessionshaverens navn] vil drive Rødsand II havmøllepark på [200] MW og vil være eneansvarlig operatør overfor myndighederne. Driften skal ske i overensstemmelse med tilladelsen af [xx. april] 2008 til etablering af Rødsand II og tilladelse af [xx. Yy zzzz] til udnyttelse af energien.

Vedrørende forsyningssikkerhed.

- Energistyrelsen kan med 1 års varsel bestemme, at [koncessionshaverens navn] af hensyn til forsyningssikkerheden i Danmark skal opretholde en nærmere fastsat mindste elproduktionskapacitet, jf. elforsyningslovens § 50, stk. 2. Ved fastlæggelsen af forpligtelsen skal Energistyrelsen sikre, at alle dele af landet sikres samme høje forsyningssikkerhed.

Øvrige vilkår

- Efter 5 år fra denne bevillings dato og med et forudgående varsel på 1 år, kan Energistyrelsen fastsætte nye vilkår i denne bevilling, jf. elforsyningslovens § 52.
- [koncessionshaverens navn] er forpligtet til helt at bortskaffe elproduktionsanlæg på land og på havet, når disse tages permanent ud af produktion, herunder foretage den oprensning af forurening og andet affald samt materialer på kraftværkspladser, som er forårsaget af elproduktionen.
- Ønsker [koncessionshaverens navn] helt eller delvis at ophøre med at drive elproduktion fra en eksisterende kraftværksplads, er det et vilkår for denne bevilling, at virksomheden inden for rammerne af gældende lovgivning stiller kraftværkspladsen til rådighed for andre.
- Energistyrelsen har på baggrund af den moderselskabsgaranti, som [moderselskabsnavn] har stillet som sikkerhed for økonomiske forpligtelser (bilagt denne bevilling) ikke fundet anledning til at stille et yderligere krav om sikkerhedsstillelse for nedtagning af anlæg, jf. elforsyningslovens § 12, stk. 1, nr. 2. [koncessionshaverens navn] er forpligtet til efter anmodning at meddele Energistyrelsen nødvendige oplysninger til vurdering af relevansen af et sådant vilkår, jf. i øvrigt elforsyningslovens § 84.

- [koncessionshaverens navn] er forpligtet til at medvirke til gennemførelse af kommende EU-retsregler, som er relevante for virksomheden.
- [koncessionshaverens navn] skal indenfor rammerne af et kommercielt grundlag i videst muligt omfang medvirke til at sikre en optimal drift af det sammenhængende elforsyningsnet i Danmark. [koncessionshaverens navn] skal i den forbindelse sikre, at krav og vilkår i meddelte godkendelser til etablering og ændring af elproduktionsanlæg opfyldes. [koncessionshaverens navn] skal endvidere sikre, at krav, der er fastsat af Energistyrelsen eller den systemansvarlige virksomhed for tilslutning til og benyttelse af det kollektive elforsyningsnet, opfyldes.
- Inden for rammerne af elforsyningslovens bestemmelser herom skal [koncessionshaverens navn] stille de oplysninger til rådighed for den systemansvarlige virksomhed, som er nødvendige for at varetage de opgaver, som denne er pålagt efter elforsyningsloven.
- Den systemansvarlige virksomhed skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger, jf. elforsyningslovens § 84, stk. 7.
- [koncessionshaverens navn] er forpligtet til at betale de udgifter, som er forbundet med Energistyrelsens tilsyn med overholdelsen af vilkår for denne bevilling, jf. elforsyningslovens § 51, stk. 1, og 2. [koncessionshaverens navn] er forpligtet til at meddele Energistyrelsen de oplysninger, som Energistyrelsen finder fornødne for udøvelse af tilsynet, jf. elforsyningslovens § 84, stk. 1. Energistyrelsen skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger.

Overholdelse af bevillingsvilkår

- Overtrædelse af vilkår i denne bevilling, samt afgivelse af urigtige oplysninger i forbindelse med bevillingsansøgningen straffes med bøde, jf. elforsyningslovens § 87 og 88.
- Overtrædelse af vilkår kan i gentagelsestilfælde endvidere medføre inddragelse af bevillingen, jf. elforsyningslovens § 54.

Accept af bevillingen og dennes vilkår og forpligtelser

- [koncessionshaverens navn] erklærer ved sin underskrift på denne bevilling:
  - at faktiske oplysninger indeholdt i denne bevillingsskrivelse virksomheden bekendt er korrekte,
  - at ville opfylde de forpligtelser og vilkår, som pålægges [koncessionshaverens navn] efter bestemmelserne i elforsyningsloven og i denne bevilling.
- Bevillingen er først gyldig, når den er underskrevet af såvel [koncessionshaverens navn] som af Energistyrelsen.

For [koncessionshaverens navn]

For Energistyrelsen

Den

Den

Bilag 7

Erklæring om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg ved Rødsand, Rødsand II

Undertegnede tilbudsgiver forpligter sig samtidig med afgivelse af tilbud på havvindmøllekoncessionen ved Rødsand til at etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget, såfremt koncessionen tildeles i overensstemmelse med udbudsbetingelsernes tidsplan.

Forpligtelsen til at etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget gælder på de vilkår, der fremgår af udbudsmaterialet, herunder bilag 8 - udkast til aftale om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg ved Rødsand, og af tilbuddet.

Dato .....

.....
Tilbudsgivers underskrift

Bilag 8

Udkast til aftale om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg ved Rødsand

Aftale

mellem

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

og

.....

.....

.....

CVR-nr.:

(i det følgende benævnt koncessionshaveren)

om etablering og nettilslutning af et elproduktionsanlæg ved Rødsand

Indholdsfortegnelse

1. Forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg
2. Aftalens varighed
3. Garanti
4. Koncessionshaverens misligholdelse
5. Tidsfristforlængelse
6. Koncessionen betinget af følgelovgivning
7. Overdragelse
8. Tvistigheder
9. Lovvalg

1. Forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg

Koncessionshaveren har i erklæringen vedlagt tilbuddet forpligtet sig til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg ved Rødsand, Rødsand II.

Energistyrelsen giver samtidig med underskrivelsen af nærværende aftale koncessionshaveren tilladelse til forundersøgelser og tilladelse til at etablere elproduktionsanlægget Rødsand II (herefter "koncession").

Koncessionshaveren forpligter sig til at etablere elproduktionsanlægget i overensstemmelse med vilkårene i tilladelsen.

Koncessionshaveren skal senest den 1. juli 2008 forelægge en detaljeret tidsplan for Energistyrelsen som angivet i etableringstilladelsen.

Koncessionshaveren skal senest den 1. maj 2009 forelægge detailprojektet for Energistyrelsen som angivet i etableringstilladelsen.

Koncessionshaveren skal senest 31. juli 2011 ansøge om tilladelse til at udnytte vindenergien.

Koncessionshaveren skal senest 30. september 2011 tilslutte vindmølleparken til elforsyningsnettet som angivet i etableringstilladelsen. Vindmølleparken er nettilsluttet, når den første kWh fra en eller flere af møllerne leveres til det kollektive net.

2. Aftalens varighed

Nærværende aftale træder i kraft ved underskrivelsen.

Aftalen ophører, når elproduktionsanlægget er nettilsluttet.

3. Garanti

Koncessionshaveren garanterer at ville etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget.

Senest 7 dage efter indgåelsen af nærværende aftale skal der ved separat dokument fra et anerkendt pengeinstitut stilles anfordringsgaranti på 435 mio. DKK til sikkerhed for koncessionshaverens opfyldelse af forpligtelsen. Ved anerkendt pengeinstitut forstås et pengeinstitut, hvis gældende rating svarer til niveau A (A- til AAA/Aaa) Standard & Poor's og Moody's ratings af langfristet gæld. Anfordringsgarantien skal udformes i overensstemmelse med bilag 8 til Energistyrelsens udbudsbetingelser.

Garantien tjener til skadesløs sikkerhed for opfyldelse af ethvert krav, som Energistyrelsen får mod koncessionshaveren i forbindelse med nærværende aftale.

Energistyrelsen er forpligtet til at frigive anfordringsgarantien senest 2 måneder efter, at koncessionshaverens statsautoriserede eller registrerede revisor ved afgivelse af erklæring har dokumenteret, at koncessionshaveren efter tildelingen af koncessionen har afholdt udgifter på DKK

500.000.000 (skriver femhundrede millioner danske kroner) anvendt til planlægning, projektering og til etableringen af elproduktionsanlægget ved Rødsand.

4. Koncessionshaverens misligholdelse

Energistyrelsens reaktionsmuligheder som følge af overtrædelse af vilkårene i koncessionen fremgår af koncessionen.

Såfremt koncessionshaveren ikke senest den 1. maj 2009 forelægger detailprojektet for Energistyrelsen som angivet i etableringstilladelsen, er koncessionshaveren efter påkrav forpligtet til at betale en konventionalbod til Energistyrelsen på 250.000 DKK pr. kalenderdag indtil detailprojektet er afleveret til Energistyrelsen. Dagbøder, som måtte blive opkrævet efter denne bestemmelse eftergives og tilbagebetales krone for krone, dvs. uden renter, hvis forsinkelsen indhentes, således at koncessionshaveren overholder kravet om nettilslutning senest den 30. september 2011. Tilbagebetaling af dagbødsbeløb, skal ske senest 20 kalenderdage efter rettidig nettilslutning.

Det samlede beløb, der skal betales, i bod, kan ikke overstige DKK 435 mio. eksklusive renter som neden for anført.

Forpligtelsen til at betale konventionalbod omfatter også det tilfælde, at koncessionshaveren før 30. september 2011 meddeler Energistyrelsen, at koncessionshaveren uanset grund alligevel ikke vil etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget, eller grundet forhold, som ikke er diskulperende for koncessionshaveren, hvor det kan fastslås som sikkert, at elproduktionsanlægget ikke etableres. I disse tilfælde forfalder hele den samlede konventionalbod på 435 mio. DKK til øjeblikkelig betaling efter påkrav.

Bodsbetaling betales ved Energistyrelsens skriftlige påkrav til koncessionshaveren. Såfremt betalingskravet ikke efterkommes uanset grund, er koncessionshaveren forpligtet til at betale morarenter efter § 5 i lov om renter ved forsinket betaling m.v. fra betalingskravet til betaling sker.

5. Tidsfristforlængelse

Koncessionshaveren har ret til forlængelse af de i pkt. 4 angivne tidsfrister ved forsinkelse, der er en følge af:

- a) Ændringer i etableringstilladelsen, som kræves af Energistyrelsen.
- b) Energistyrelsens forhold i øvrigt.
- c) Forhold, der opstår uden koncessionshaverens skyld, og over hvilke koncessionshaveren ikke er herre, f.eks. krig, usædvanlige naturbegivenheder, brand, strejker, lockout eller hærværk.
- d) Nedbør, lav temperatur, stærk vind eller andet vejrlig, som forhindrer eller forsinker arbejdet, når sådant vejrlig forekommer i væsentligt større omfang, end det er sædvanligt for den pågældende årstid og egn.
- e) Offentlige påbud eller forbud, som ikke skyldes entreprenørens forhold.
- f) Beslutning om opsættende virkning truffet af Energiklagenævnet i anledning af klage over etableringstilladelse.

Koncessionshaveren skal dog søge forsinkelsen undgået eller begrænset ved sådanne dispositioner, som med rimelighed kan kræves.

Anser koncessionshaveren sig berettiget til forlængelse af en frist, skal Energistyrelsen snarest muligt underrettes skriftligt. Koncessionshaveren skal på forlangende godtgøre, at den indtrådte forsinkelse skyldes det påberåbte forhold.

6. Koncessionen betinget af følgelovgivning

Koncessionen og dermed koncessionshaverens forpligtelse til at etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget er betinget af, at Folketinget senest juni 2008 vedtager den ændring af elforsyningsloven, der berettiger koncessionshaveren til det pristillæg, som er indeholdt i koncessionshaverens tilbud.

Såfremt Folketinget ikke vedtager ændringen af elforsyningsloven senest juni 2008, bortfalder koncessionen, med mindre der indgås anden aftale mellem Energistyrelsen og koncessionshaveren. Såfremt koncessionen bortfalder, frigives bankgarantien, og Energistyrelsen godtgør koncessionshaverens udgifter til provision til pengeinstituttet for bankgarantien for den periode, der løber fra garantiens udstedelse til Energistyrelsens tilbagekaldelse af koncessionen. Godtgørelsen er maksimeret til DKK 1 mio. kr.

7. Overdragelse

Koncessionshaveren kan ikke uden Energistyrelsens skriftlige samtykke overdrage sine rettigheder og forpligtelser ifølge nærværende aftale og koncessionen til tredjemand.

Energistyrelsen kan kun nægte samtykke til en overdragelse, såfremt der foreligger saglig grund.

8. Tvistigheder

Enhver tvist, som måtte opstå i forbindelse med denne aftale, skal afgøres endeligt ved voldgift efter "Regler for behandling af voldgiftssager ved Det Danske Voldgiftsinstitut".

Voldgiftsretten udpeges af Voldgiftsinstituttet i overensstemmelse med ovennævnte regler. Klageren kan i sit klageskrift komme med forslag til sin voldgiftsdommer, mens indklagede i sit svarskrift kan komme med forslag til sin voldgiftsdommer. Den tredje voldgiftsdommer, der er voldgiftsrettens formand, bringes i forslag af Det Danske Voldgiftsinstitut, medmindre parterne inden udløbet af fristen for indklagedes svar i fællesskab foreslår en formand. Stedet for voldgift er København.

9. Lovvalg

Nærværende aftale er undergivet dansk ret.

Dato:
For Energistyrelsen

Dato:
For koncessionshaveren

Bilag 9

Udkast til anfordringsgaranti

1. Garantirekvirent/garantibeløb

På foranledning og for regning af (koncessionshaveren) bekræftes herved, at vi (anerkendt pengeinstitut) overfor Energistyrelsen uigenkaldeligt og ubetinget garanterer for et beløb stort 435.000.000 DKK (skriver firehundrede femogtredivem millioner danske kroner).

2. Baggrund for sikkerhedsstillelsen

Beløbet skal tjene til skadesløs sikkerhed for opfyldelse af ethvert krav, som Energistyrelsen har eller senere måtte få mod koncessionshaveren i forbindelse med aftale af xx april 2008 med eventuelle senere ændringer om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg ved Rødsand.

3. Garantens ikrafttræden

Garantien er gældende fra dags dato.

4. Udbetaling under garantien

Garantibeløbet udbetales til Energistyrelsen ved første skriftlige påkrav til os med tilkendegivelse om, at det krævede beløb tilkommer Energistyrelsen efter den i pkt. 2 nævnte aftale.

Garantien udbetales på anfordring uden nogen prøvelse eller øvrig dokumentation for kravets berettigelse. Udbetaling sker senest 7 dage efter modtagelsen af påkrav fra Energistyrelsen.

Såfremt betalingspåkrav ikke efterkommes uanset grund, er vi forpligtet til at betale morarenter efter § 5 i lov om renter ved forsinket betaling m.v. fra betalingskravet til betaling sker.

5. Garantens ophør

Garantien er gyldig, indtil Energistyrelsen skriftligt meddeler os, at garantien er frigivet. Ved delvis frigivelse forbliver garantien i kraft for det ikke frigivne beløb.

Energistyrelsen er forpligtet til at frigive anfordringsgarantien senest 2 måneder efter, at koncessionshaverens statsautoriserede eller registrerede revisor ved afgivelse af erklæring har dokumenteret, at koncessionshaveren efter tildelingen af koncessionen har afholdt udgifter på DKK 500.000.000 (skriver femhundrede millioner danske kroner) til etableringen af elproduktionsanlægget ved Rødsand.

Garantierklæringen tilbagesendes til os med påtegning om frigivelse, så snart garantien i sin helhed er frigivet.

6. Lovvalg

Nærværende anfordringsgaranti er undergivet dansk ret. Tvister afgøres ved voldgift som fastsat i den i pkt. 2 nævnte aftale.

Dato .....

.....
Pengeinstitutts underskrift